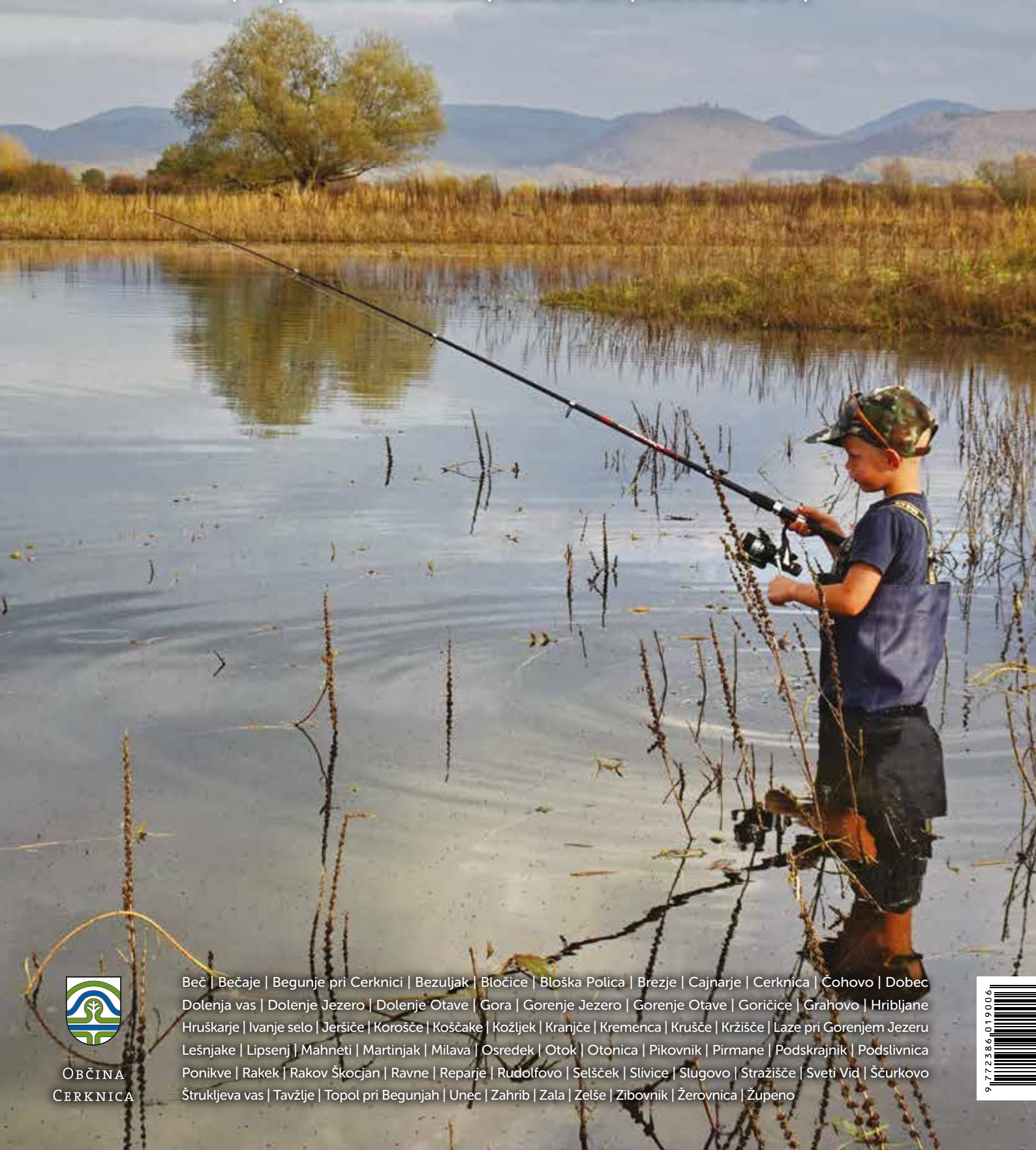

Slivniški pogledi

| september 2023 | letnik 10 | številka 99 |

OBČINA
CERNICA

Beč | Bečaje | Begunje pri Cerknici | Bezuljak | Bločice | Bloška Polica | Brezje | Cajnarje | Cerknica | Čohovo | Dobec
Dolenja vas | Dolenje Jezero | Dolenje Otave | Gora | Gorenje Jezero | Gorenje Otave | Goričice | Grahovo | Hribljane
Hruškarje | Ivanje selo | Jeršiče | Korošče | Koščake | Kožljek | Kranjče | Kremenca | Krušče | Kržišče | Laze pri Gorenjem Jezeru
Lešnjake | Lipsenj | Mahneti | Martinjak | Milava | Osredok | Otok | Otonica | Pikovnik | Pirmane | Podskrajnik | Podslivnica
Ponikve | Rakek | Rakov Škocjan | Ravne | Reparje | Rudolfovo | Selšček | Slivice | Slugovo | Stražišče | Sveti Vid | Ščurkovo
Štrukljeva vas | Tavžlje | Topol pri Begunjah | Unec | Zahrib | Zala | Zelše | Zibovnik | Žerovnica | Župeno

9 772386 019006

- 3 Uvodnik
- 4 Intervju

Matjaž Knap

- 7 Iz občinske hiše
- 8 Izpostavljam
- 12 Aktualno
- 14 Gospodarstvo
- 16 Utrip
- 17 Ljudje med nami

Vojko Hren

- 18 Dogaja se
- 22 Notranjska, obujena in dragocena
- 26 Kultura in kulturniki

- 27 Gasparijevo leto
- 28 Dediščina
- 31 Šport

Franc Gornik

- 33 Mladi mladim
- 34 Komunala
- 36 Evropski teden mobilnosti
- 38 Obveščamo
- 40 Ideja za izlet
- 41 Notranjski park
- 42 Razgibajmo možgane
- 43 Napovednik

Notranjska

Naloži brezplačno aplikacijo Občina Cerklje ob Gori in bodi obveščen o dogajanju!

Slivniški pogledi – glasilo občine Cerklje ob Gori

Izdaja: Občina Cerklje ob Gori, Cesta 4. maja 53, 1380 Cerklje ob Gori.

Fotografija na naslovnici: Poletje na jezeru, fotograf: Tine Šubic
Izid: vsak mesec, na začetku meseca. Brezplačno ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini Cerklje ob Gori.

Cena: 2,78 evra za izvod s poštnino za naročnike izven občine Cerklje ob Gori. Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Cerklje ob Gori in prihodkov oglaševanja.

Odgovorna urednica: Maruša Opeka

Uredniški odbor: Marija Hribar, Gregor Mišič, Maruša Mele Pavlin, Polona Otoničar Pajk, Sabina Popsek Simšič

Urednik fotografije: Ljubo Vukelič

Lektoriranje: Polona Otoničar Pajk

Oblikovanje: Avrora AS, d. o. o.

Tisk: Para tiskarna, d. o. o.

Naklada: 4260 izvodov
ISSN: 2386-0197

📍 **Naslov uredništva:**

Slivniški pogledi
Cesta 4. maja 53
1380 Cerklje ob Gori

2023
GASPARIJEVO
LETO

✉ **E-naslov:** urednistvo@slivniskipogledi.si

📘 **Facebook:** Slivniški pogledi

O prepoznom razpravljanju

© Ljubo Vukelič

Zaradi pisanja prispevkov za občinsko glasilo sem v poletnem času večkrat razmišljala o ukinjenih šolah v cerkniških hribih. Meseca julija smo v knjižnico kot dar prejeli knjižico Devetdeset let šole v Lazah (vas v občini Logatec). Priznam, kar zapeklo me je v možganih! Nekateri so zmogli in obdržali šolo, za kar jim lahko iskreno čestitam. Odprli so jo leta 1932, eno leto po šoli

v Gorenjih Otavah in eno leto pred cajnarsko. Kako jim je uspelo, da je niso ukinitili? V šolskem letu 2022/23 je bilo vanjo vpisanih deset učencev, po novem imajo v njej tudi vrtec. Ko danes razmišljam o treh ukinjenih šolah, vidovski, otavski in cajnarski, ugotavljam, da je imela v vseh pogledih največji potencial za preživetje prav osnovna šola v Gorenjih Otavah, saj je bila zgledna, šolsko poslopje je bilo lepo obnovljeno, imelo je stanovanje za učitelja, vpisanih je bilo dovolj učencev, 23 v šolskem letu 1961/62, v Lazah takrat 21 učencev.

Kulturno krajino so v cerkniških hribih po drugi svetovni vojni vzdrževali tudi osnovnošolski otroci, saj je bilo dela veliko, roke, ki bi delale, pa so trohnele pod zemljo; to je bil svet brez prave moške moči, nad njo se je znesel tudi za svoje zločine nikoli kaznovan italijanski okupator, ki je množično pobijal moško prebivalstvo v najboljših letih, tudi tri učitelje in enega v pokoju. Otavsko šolo bi morali ohraniti že zaradi upanja za prihodnost, saj je bila ta zemlja prepojena s krvjo. Otroci so morali čez noč prevzeti vlogo odraslih, nekateri so tudi zaradi težkega kmečkega dela neredno obiskovali pouk, prav vidovska šola je dobila žalostno titulo »z največ izostanki od pouka v Sloveniji«; starši so bili zato predani sodniku za prekrške in bili denarno kaznovani. Je bilo tako prav?

Ali je bilo prav, da so vse tri šole preprosto ukinitili in da ni bilo prostora za argumente proti ukinitvi? Dolgoletni otavski učitelj Stanko Stritih se je vdal in v šolsko kroniko grenko zabeležil: »Pa vendar sem menil, da bi bilo mogoče najti ustrežnejšo rešitev. Šole so v teh krajih vendar nekaj pomenile.« Zadnji vidovski učitelj Franc Turšič je avgusta

1962 – takrat je šola obeleževala več kot 140-letnico obstoja – med drugim zapisal, da je občina »pričela prepozno razpravljati z državljani o ukinitvi šole«.

Šola, učitelji, učenci so veliko prispevali k življenju v kraju, saj so organizirali prireditve, uprizarjali igre, pogozdovali, cepili sadno drevje, nabirali jagodičje, skrbeli za cvetličnjake, sejali zeliščne rastline, skrbeli za zelenjavne gredice ... delali so z zemljo, s semeni, z rastlinami, pridobivali in izpopolnjevali so znanje o tako imenovani samooskrbi, o biotski raznovrstnosti, kot to poimenujemo danes, takrat pa za to ni bilo treba posebnih besed. Ukiniti dobro delujočo šolo pomeni kraju odrezati vitalni del.

V 21. stoletju bi radi umetno revitalizirali podeželje »z raznimi aktivacijami in operacijami, z upoštevanjem potreb lokalnih prebivalcev, aktivnem vključevanju v načrtovanje in sodelovanje pri razvoju« itd. Po drugi strani pa za veliko odločitev lahko mirno zapišemo, da se večkrat zgodi »prepozno razpravljanje« ali pa do njega sploh ne pride; to velja tudi za razglasitev območja občutljivega trajnega travinja (OOTT) znotraj Nature 2000, ki je notranjske njive prve kategorije – kolikor jih ta zemlja sploh premore – spremenila v OOTT brez vednosti in soglasja lastnikov. Država, ki je po njivskih, ornih površinah med zadnjimi v EU! Verjetno bi se poleg Zavoda RS za varstvo narave našel še kakšen boter izven Ljubljane, ki je pomagal izdelati strokovne podlage za razglasitev notranjskega OOTT. Dejstvo je, da kmet za to zemljo že stoletja plačuje davke za njive in ne za travnike; tudi zaradi zmanjševanja pravic, povečevanja bremen, davkov je v zgodovini že večkrat vzdignil vile, prav letos obeležujemo 450-letnico velikega kmečkega upora. Kmet oziroma lastnik mora na ukrep take vrste, kot je OOTT, prostovoljno pristati. Vzpodbujati bi morali samooskrbo, navdušiti mlade za naravo, za zemljo, jim posredovati znanje o pridelavi hrane in tako poskrbeti tudi za to, da ne bomo lačni, še posebej zdaj, ko nas narava brutalno opozarja, kako smo ranljivi.

Učencem, ki vstopajo skozi šolska vrata, želim čim več znanja, ustvarjalnosti, sprehodov v naravi, zdrave kmečke pameti, dela na šolskem vrtu, če ga imajo, če ga nimajo, pa, da ga skupaj s šolo vzpostavijo in ga z ljubeznijo obdelujejo.

Marija Hribar

Matjaž Knap

Poveljnik občinskega štaba civilne zaščite, predsednik Pustnega društva Cerknica in Prostovoljnega gasilskega društva (PGD) Cerknica. Podjetnik, turistični delavec, kmet. Vodja, ki stavi na odgovornost do sočloveka.

Od kdaj ste vpeti v sistem zaščite in reševanja?

Že kot najstnik sem bil včlanjen v PGD Cerknica. Moj prvi požar je bil travniški na Cerkniškem jezeru, sledili so druge intervencije in izobraževanja. Ko sem začel sodelovati pri pripravi pomembnejših dogodkov v društvu, me je pod okrilje vzel pokojni Jože Turšič. Bila sva dober tandem. Kmalu so se začele prve večje nesreče, nato žled in poplave leta 2014. Videl sem, da Jože veliko ve, in pokazal mi je, kako deluje civilna zaščita. Dobro sva sodelovala. Nekaj časa sem bil tudi poveljnik gasilske enote Cerknica. Žal je Jože zelo zbolel, prosil me je in tudi moja moralna odgovornost je bila, da prevzamem položaj predsednika PGD Cerknica, kar sem naredil z veseljem. Delo sem poznal in mislim, da še danes v društvu dobro delamo. Dobili smo veliko opreme, imamo ogromno stalnih sponzorjev in sodelovanje z občino je vzorno. Sigurno je fajn, da mi je župan, ko sem prevzel položaj predsednika leta 2019, sam ponudil mesto občinskega poveljnika civilne zaščite. To je pomembno, ker še lažje povezujem gasilce in civilno zaščito.

Kako to, da ste šli kot najstnik h gasilcem?

Očitno sem imel željo pomagati ljudem. Sicer sem končal elektro šolo, kar mi danes v poslu precej pomaga, a kmalu po končani šoli sem razmišljal, da če bi še enkrat izbiral, bi šel za kakšnega socialnega delavca, reševalca ...

Zakaj namenjate prosti čas drugim?

Če prostega časa ne bi izkoristil v smeri, da nekoga izpopolnim, mu pomagam, se mi zdi, da bi lenuharil.

Ste imeli zgled doma?

Sigurno. Imam starše, ki so pridni, prepridni. Pri nas je bilo delo na prvem

Matjaž Knap dobro organizira in odmerja tudi svoj čas.

mestu, pomemben je bil tudi odnos do ljudi. Nisem hodil v vrtec. Skupaj smo živele tri generacije, kar ti definitivno da pravičen odnos do starejših ljudi, staršev in sovrstnikov. Seveda, treba se je socializirati, ampak po moje je prav, da o tem začnemo razmišljati, ko dozorimo, vzorec pa ti mora dati družina, tista osnovna celica.

» Naši družbi manjka odgovornost do sočloveka.«

Z ženo Meto tudi tako vzgajata otroka?

Poskušava, ja. Hči je šla po poti pomoči drugim, študira inkluzivno pedagogiko, sin je bolj tehnično usmerjen. Vidim pa, da sta oba zelo pozorna in da razumeta odnos starejši – mlajši, spoštujeta starejše ljudi. Tudi ona dva sta živela med tremi generacijami. To je pomembno – ne samo za nas, kar za cel narod.

Govorimo, kako z mladimi ni nič, ampak pri gasilcih se vidi, da ni nujno tako.

O tem, zakaj se določeni mladi priključijo gasilcem, večkrat razmišljam. Mislim, da naši družbi manjka odgovornost do sočloveka. Ta socialni moment smo izgubili. Ravno pri gasilcih vidiš, da če jim kažeš neko linijo, ko pomagaš ljudem, ti ekipa sledi. Ko gredo fantje na požar, na prometno nesrečo, marsikaj doživijo, stres, travmo. Dobro se spomnim primera, ko je bil ponesrečenec skoraj odpisan. Fantje so ga zvezli ven in prišli nazaj kot poraženci: »Ne vemo, če bo še kdaj hodil.« Pisal jim je zahvalo, da se je tisti dan, ko so ga rešili, še enkrat rodil! To je tisto, kar gasilce dvigne.

Verjetno vas je dvignil pozitiven izid nesreče v Vranjedolski jami?

Šlo je za skupek dolgoletnega dela. Tudi če je bila nesreča, je bila to čejšnja na torti. Enote, ki se prej nismo

dobro poznale, smo mislile isto, gasilci, jamarji, taborniki ... pokazal se je ta socialni moment. Vsi smo bili fokusirani na poškodovanko. Če ne bi sodelujoči bili tako vzgojeni, izobraženi, tega rezultata ne bi bilo. Na trenutek sem imel občutek, da vse dela en človek, ki obvlada vse. Iznos iz jame je bil zelo čustven. Jamar, ki je bil z njo v jami veliko ur, je rekel: »Mislim sem, da bomo ven prišli v temo, je bilo pa vse razsvetljeno!« Ko so prišli ven, je nekdo rekel: »Tišina!« 130, 120 gasilcev je bilo v trenutku tiho. Vsaka komanda se je slišala. In aplavz na koncu, ko so jo prinesli dol na cesto ... To je bilo noro! Težko je to opisati. Delala sva v tandemu z Luko Zalokarjem, jaz sem imel čez logistični del, on reševalnega, in rekla: »Če pa ta punca ne preživi, kolikor je tukaj ene pozitivne energije, potem ne bo noben.« Točno to se je zgodilo. Vsak je dal vse od sebe.

Vam zahvala po intervencijah veliko pomeni?

Z leti dobiš izkušnje. Večkrat rečem: »Fantje, vi ste šli tja, pomagali, naredili, kar ste lahko v trenutku. Če je rezultat pozitiven, je to dodana vrednost, če izid ni dober, niste vi krivi, da se je to zgodilo.« Če se gasilec vrne z intervencije, ki se ni končala dobro, ima malo travme. Kot če greš v bitko, jo izgubiš, pa jo preživiš – izgubil si jo. Hočem jim dopovedati, da to niso bitke, to so odrekanja. »Vem, da tam naredite maksimalno, kar lahko.« Zahvala po intervenciji ni denar, ni neka blaginja. Kot sem prej rekel, že samo sporočilo te lahko dvigne.

Velikokrat potrebujete pogovor z zaupnikom?

Nikoli ga še nisem imel. Star sem 50 let, v teh letih sem se pogruntal. Nisem superman, znam pa hitro predelati informacijo in se fokusirati na naslednjo zadevo. To sem ugotovil na intervencijah, kjer doživljaš razne strese. Če v intervenciji v določenem trenutku ne znaš sprejeti odločitve, je nisi sposoben speljati do konca. Včasih me kdo vpraša: »Kako si se tega spomnil?« To so sekunde. Ne vem, tak sem.

Klica na katero intervencijo ne boste pozabili?

Sam se dostikrat sprašujem, zakaj se ne spomnim klicev na intervencije, ki so bile grozne, s slabimi izidi. Verjetno zato, ker sem jih predelal. Zadnja, ki se je spomnim, je bila jamarska nesreča. Ko bo prišla naslednja, bom to odmisli. Če ne, mi lahko glavo raznese in potem bi res rabil zaupnika. Saj je prav, da so

» Vedno je odgovoren tisti, ki je na vrhu.«

zaupniki, ampak že sami gasilci se po vsaki nesreči spucamo. Ta analiza ne sme biti čez dva dni, ampak takoj, ko pridemo nazaj v gasilski dom. Takrat tudi raste zaupanje med nami in na naslednji intervenciji bodo točno vedeli, na koga se zanesti.

Vodenje intervencij je velika odgovornost. Vas je kdaj strah?

Seveda me je strah, zelo. Ko je gorel Fragmat, sem vedel, da bo to ogromen požar, da lahko pride do eksplozij, velikih poškodb, opeklin, padcev, zlomov, tudi do smrtnega izida. V enem trenutku je gasilo tudi 75 gasilcev. V štabu v Cerknici sem dvakrat slišal močan pok, eksplozijo, takrat sem se bal stisniti postajo in vprašati, če je vse

O. K. Ko smo intervencijo končali, sem rekel: »Eden je nad nami!«

Vodite dve veliki društvi, civilno zaščitno, ste tudi ustanovitelj in direktor podjetja Ekoknap. Kako izbirate sodelavce?

V teh letih sem ratal kar dober psiholog, hitro zaznam, če je človek sposoben. Potipam ga, še preden on to ve. Moj moto je, da se nočem kregati. Če pride do prepira, nekaj delamo narobe in jaz sem odgovoren. Vedno je odgovoren tisti, ki je na vrhu. Če pride do sporov, jih poskušam prekiniti. Gasilcev je 50, pustarjev je 20, v firmi nas je 10. To se da krotiti, če se ogromno pogovarjaš. Pogovor in odkritost sta zelo pomembna.

Rekli ste sposoben; kaj to za vas pomeni?

Morda sem ta sindrom dobil tudi malo pri gasilcih. Če nekomu dodelim delo, moram dobiti povratno informacijo, da je narejeno. Šele ko reče, da je urejeno, točno vem, da je. Vem, da je človek prevzel odgovornost in takrat ima moj stoodstotni mandat.

Pa sva spet pri treh generacijah na kmetiji.

Podobno je, ja. Na kmetiji se točno ve, kaj kdo dela in da mora delo narediti.

Občina Cerknica ga je letos nagradila z zlatim taborskim priznanjem.

Vzorec se prenaša iz generacije v generacijo.

Z Ekološke kmetije Knap najbolj poznamo vašo mamo Vanjo, delate pa verjetno kar vsi?

Mama je gonilna sila, pomaga ji oče Marjan. Kičem ga Marjan, ker sva bila pred leti sodelavca na Brestu in bi bilo hecno, če bi ga tam klical oči. Odkar sta v penziji, delata sama. Pri večjem delu pomagamo vsi, tudi brat in sestra, če pride takrat domov. Razširili smo se še v turizem, jaz sem prevzel apartmaje in mini kamp. Komuniciram s turisti, starši pa jim ponudijo pridelke. Turisti, 95 odstotkov je tujcev, življenje na kmetiji kar pijejo. Ko vidijo kmetijo, ko vidijo, da dobijo izpod krave mleko, z vrta zelenjavo, iz kure jajce, mi pravijo, da tega ne znamo ceniti. No, jaz znam. Ena Švicarka mi je rekla – ne samo za nas, za celo Slovenijo –, da ne more verjeti, kako lahko živimo z gozdom. Nisem je razumel. »Med gozdom in vami ni razlike, pri nas je vedno neka meja, žica, objekt, pri vas pa ne, pa znate z gozdom delati, tako lepega še nisem videla.« Velikokrat si mislimo, kako so tujci pametni, pa oni ugotovijo, da smo mi bolj, in rečejo: »To negujte!« Prvi dan, ko pridejo, sploh z otroki, so starši nezaupljivi, čez dva, tri dni, so otroci brez staršev v štali, gredi, na pašniku. Turist tudi vidi, da v hiši živimo tri generacije, da znamo delati drug z drugim.

Ali življenje »na svoji zemlji«, na kmetiji, vpliva tudi na odnos do okolja?

Če od narave nekaj dobim, ji hočem tudi nekaj dati. Turiste vzgajam, da ločujejo smeti in da odvečne hrane ne mečejo v smeti. Nikoli še nisem porinil hrane v smeti, je ni porinil moj sin, je ni porinila moja hči. Hrano damo nazaj – ali da strohni ali živalim, ki jo z veseljem pojedjo. Že prvi dan turistom pokažemo, kako star kruh jedo zajci in krave. Tudi sami ga spravljajo in nosijo živalim. Če bi vsi tako razmišljali, bi bilo danes lažje, nič hrane ne bi šlo v smeti. Na kmetiji se vsa odpadna hrana uporabi.

Takšno razmišljanje bi lahko razširili, recimo po občini.

Že dolgo razmišljam o turizmu. Turizem v Cerknici se razvija, ampak

koncentrirano na nekaj točkah. 65 naselij imamo, vse te vasi imajo kmetije ali pa so jih imele, vsaka je imela gnojišče, točno tolikšno, da tam lahko parkira en avtodom. Če bi v vsak zaselek parkirali en avtodom, bi imeli enega najlepših razpršenih kampov v Evropi. Noben zaselek ne bi bil hendikepiran, da ni turistov, ti pa bi lahko kot pri nas gledali, kaj je prav na kmetiji, kaj kmet pridelava, kakšen pristop ima do narave, kako spravlja les. Občina ne bi imela težav, saj ima vsaka kmetija elektriko, vodo, koš za smeti.

Videla sem, da na Facebook profilu zastavljate besedo za domača društva in podjetja.

Zadnja leta skozi govorim: »Avtonomno. Dajmo delati avtonomno, bodimo neodvisni!« Če pride do nesreče, mora enota, ki na tisti lokaciji dela, delati avtonomno. Poglejte žled. Če ne bo občina avtonomno delala – država bo prišla po parih dneh, Evropa še kasneje. Če greva nazaj na naravo, kmetije, firme: če ne bomo delali avtonomno, nas bodo tujci kupili in pregazili. Ta avtonomnost, ki je bila včasih bolj prisotna, je postala zelo pomembna. Mi kdo reče, saj imamo v Ljubljani trgovino pa to in ono. Ne, mi to rabimo tukaj! Nič hudega, če je tam cenejše, dajmo podpirati domačega človeka, da bo on imel. Če ne, kje bomo pa še kaj dobili? Bom šel po karjolo v Ljubljano? Isto je z društvi. Društva, v katerih sem, delajo točno tako. Neodvisna so od zunanjih donacij, če jih pa dobijo, je to samo pozitivno.

Vidim, da razmišljate o skupnosti.

Se vidite v občinski politiki?

Ne, kljub temu da imam ogromno signalov ljudi, ki me želijo postaviti na najvišje občinske položaje. Ugotovil sem, da kakor hitro se bom pokazal v politiki, takoj bo polovica ljudi rekla, da mi ni več pripadna. Ne vem, zakaj se to zgodi, ampak to naredi politika. Politike se ne bom šel, o čemer sem temeljito razmislil v zadnjega pol leta. Skupnosti raje pomagam prek društev in ustanov. Seveda, če bom lahko, bom vplival na politike in jim skušal razložiti, kako vidim perspektivo Cerknice, za katero mi ni vseeno. Vidim pa, da vsi

ne razmišljajo tako. Poglejte, k nam prihajajo tujci. Ne smemo zamuditi vlaka, z njimi se moramo povezati, če nočemo težav čez nekaj let. Vsi govorimo, kako težko je dobiti delovne vize. Če se poenotimo, uredimo dokumente, jih bo med nami kmalu 30 odstotkov. Ampak te ljudi želimo samo v tovarnah, v socialnem življenju pa ne, popoldne nas ne zanimajo. Na stara leta pa bomo točno te ljudi imeli v ustanovah, kamor bomo šli. Če bomo mi zdaj delali dobro z njimi, kar je edino prav, bodo tudi oni z nami. Ne smemo se bati novega. Novo je treba sprejeti in integrirati, kamor koli, v društvo, firmo, človeka, naravo. Zakaj se delimo in človeka, ki pride sem delat, ne sprejmemo?! Kaj lahko pričakujemo od njega? To ni stroj, ki ga boš zavrgel! Tujec, ki že deset let živi v Cerknici, se ti ne upa v oči pogledati. Zakaj? Te ljudi vedno pozdravim in se kar ustrašijo. Nekaj delamo narobe.

Kaj pa delamo prav?

Dosti. Predvsem smo trmasti, trma pomaga. Prav je, da smo lokalpatrioti, da vztrajamo v teh najlepših krajih. Prav je, da se med sabo dobro poznamo. Dajmo, spoznajmo še te, ki pridejo k nam!

Je pust tisti čas, ko se sprostiti?

Do zadnjega dne ne, saj sem odgovoren za vse. V petih dneh pride skupaj tudi 30 tisoč ljudi. Sproščen, vesel sem s prijatelji, pa kadar mi nekdo reče, da delam prav. Recimo turisti, ki ne vidijo meje med kmetijo in gozdom, apartmajem in gozdom, ki pohvalijo urejenost. To je to. Sicer pa za pusta že delamo. Leta 2025 bo imel 50 let. Začeli bomo pisati knjigo, ki ne bo knjiga, saj Butalci ne rečejo knjiga. Mogoče jo bomo celo napisali nazaj. Tako kot Butalci bi morali skozi živeti. Rešijo vse težave. Dostikrat tudi sam rečem: »Saj ni težav, zmeraj so samo rešitve.«

Vaš najljubši pustni lik je?

Ta, ki me je prvič ustrašil, drugič pa pokazal, kaj je to pust. Pramati Uršula. Prva se je delala pod Klemenovim kozolcem, na domu očeta Marjana. Videl sem jo prej kot vsi ostali.

Stanje vodotokov

Občina Cerknica se je ob avgustovski ujmi na srečo izognila poplavam, a župan občine Cerknica Marko Rupar je ob tem opozoril Direkcijo Republike Slovenije (RS) za vode in pristojnega koncesionarja, da stanje vodotokov v občini ni ustrezno.

»Če se želimo v jesenskem deževnem obdobju izogniti poplavam, je nujno, da se struga Cerkniščice čim prej očisti. Najbolj potreben čiščenja je odsek od naselja Begunje pri Cerknici dol vodno skozi Cerknico in Dolenjo vas do izliva v Cerkniško jezero,« je opozoril župan. Nujno je tudi čiščenje ostalih vodotokov (Martinjščica, Grahovščica, Žerovniščica), na kar je občinska uprava, tudi ob pobudi občanov, že večkrat opozorila. Koncesionar, podjetje Hidrotehnik, bi moral po županovem mnenju, da se ne bi ponovile katastrofalne poplave iz leta 2014, čim prej poskrbeti za ustrezno vzdrževanje, čiščenje vodotokov. »Vzrok za poplave in s tem veliko materialno škodo, ki so jo utrpela nekatera območja v Sloveniji, je bilo poleg ostalega tudi neustrezno vzdrževanje vodotokov,« je jasen župan.

Kot so v odzivu na dopis zapisali pristojni na Direkciji RS za vode, razumejo županovo zaskrbljenost, vendar je trenutno prioriteta države, da se obsežna intervencijska dela na vodotokih izvedejo na območjih, ki so jih prizadele avgustovske poplave. Na direkciji so občino opozorili tudi na 100. člen Zakona o vodah, ki govori o tem, da sta čiščenje čezmerne zarasti in odstranjevanje plavja naloga priobrežnih lastnikov. 98. člen Zakona o vodah določa, da država kot obvezno gospodarsko javno službo zagotavlja vzdrževanje vodnih in priobalnih zemljišč. V 100. členu pa piše, da ne glede na določbe 98. člena »lastnik ali drug posestnik vodnega ali priobalnega zemljišča zagotavlja

košnjo in odstranjevanje čezmerne zarasti na bregovih, odstranjevanje plavja, odpadkov in drugih opuščeni ali odvrženih predmetov in snovi z vodnih in priobalnih zemljišč ob vodah 2. reda.« In kot drugo: »Oseba iz prejšnjega odstavka na vodnih in priobalnih zemljiščih ne sme odlagati materialov in snovi, o odlaganju tretjih oseb pa mora obvestiti vodovarstvenega nadzornika.«

V skladu z določili zakona torej pozivamo vse lastnike zemljišč ob vodotokih na območju občine Cerknica, da odstranijo čezmerno zarast in morebitne skladiščene materiale (bale, hlodovina, drva, kmetijski priključki ...), saj lahko s tem pomembno vplivajo na poplavno varnost v naši občini.

Montažni kolopark

Občani in občanke Cerknice bodo s pomočjo donacije prejeli novi montažni kolopark! Lidl Slovenija je spomladi v okviru pobude »Lidl za vitalno Slovenijo« vse slovenske občine povabil k oddaji predlogov za donacijsko (so)financiranje lokalnih infrastrukturnih projektov, ki spodbujajo in krepijo gibanje ter zdrav življenjski slog lokalnega prebivalstva. Povabilu se je odzvala skoraj tretjina vseh slovenskih občin, skupno so prejeli več kot 80 predlogov projektov. Med vsemi predlogi je bil za sofinanciranje z Lidlovo donacijo izbran tudi projekt »Montažni kolopark«, ki bo za začetek postavljen na zemljišču med sosesko Golan in cerkniškimi vrtcem. »Občina Cerknica se podjetju Lidl Slovenija iskreno zahvaljuje za sofinanciranje projekta Montažni kolopark. Pozdravljamo, da je podjetje družbeno odgovorno in želi prispevati k lokalnemu okolju tudi s podporo tovrstnih projektov. S tem pridobivamo vsi – občine, prebivalci in podjetje. Je pa na žalost teh sinergij med zasebnim in javnim sektorjem v Sloveniji še vedno premalo. Želimo si, da jih bo tudi po vzoru podjetja Lidl v prihodnje več,« je poudaril župan občine Cerknica **Marko Rupar**. ■

Oblikovanje stavb in podoba naselij

Občina Cerknica je pristopila k izdelavi strokovnih podlag za prostorske akte občine, ki obsegajo oblikovanje stavb in urejanje naselij. V sklopu projekta, ki poteka na Urbanističnem inštitutu RS, bo izdelan priročnik o oblikovanju stanovanjskih stavb, ki bo prebivalcem, lastnikom stavb, strokovnjakom in izvajalcem del približal ustrezne rešitve ter dobre prakse pri novogradnjah in prenovi stavb.

Prostor cerkniške občine, od hribovite Menišije in Vidovskega hribovja do Cerkniškega jezera, je izjemno kakovosten. Ohranjeni gozdovi in travniki kot zeleni okvir obdajajo vsa naselja v občini. Ohranjanje naravnih ekosistemov in značilne krajine ter spodbujanje trajnostnega in premišljenega razvoja območja pomenita tudi poslanstvo Notranjskega parka, ki obsega celotno območje občine z določenimi izjemami, kot so stavbna zemljišča in cestna ter železniška infrastruktura. Značilno krajino, ki je bistveni del regijskega parka, sooblikujejo naselja, ki so se razvijala skozi stoletja in so bila premišljena umeščena v prostor. Podoba teh naselij je tudi pomemben del identitete območja.

Naselja v cerkniški občini so zaradi načina razvoja in umestitve v prostoru posebna kot celota, prav tako pa tudi zaradi posameznih kakovostnih in ohranjenih stavb. Oblikovanje stanovanjskih stavb se je v preteklosti najbolj prilagajalo lokalnim pogojem in lokalno dosegljivim materialom – v primerjavi s sakralnimi stavbami in stavbami

z določenimi funkcijami, kot so upravne ali prometne, ki so bile oblikovane po tujih vzorih. Preprosto rečeno so hiše na Cerkniškem drugačne od tistih v Idriji, Kopru ali Bohinju. V večstoletnem razvoju so se namreč stavbe in celotna naselja oblikovali in umeščali v prostor ob upoštevanju značilnosti prostora, lokalnih gradbenih materialov, podnebnih pogojev, gospodarskih in socialnih razmer. Tako so se razvili tipi hiš, značilni za določena območja. Na območju občine Cerknica so značilne stavbe s podolžnim tlorisom, s strmo dvokapno streho, nadstropne ali pritlične, s poudarjenim vhodom in pogosto s frčado nad vhodom. Pri umeščanju stavb v prostor je značilna obcestna pozidava – nizanje hiš ob glavni cesti skozi naselje z navezavo do gospodarskih stavb in naprej do obdelovalne zemlje (stegnjeni dom). To je dobro vidno v naseljih Dolenje Jezero, Žerovnica, Begunje, delno v Grahovem in Martinjaku. Drugi tip naselja pa so gručasto razporejene stavbe

Pogled na Cerknico, barvna usklajenost novih večstanovanjskih stavb s kulturno dediščino

Dober primer prenove značilne hiše v Selščku

ob dominanti kot na Uncu ali Cerknici (Tabor). Mnoge stavbe in deli naselij v občini Cerknica so zaradi svoje kakovosti in izjemnosti zavarovani kot kulturna dediščina in danes prispevajo tudi k razvoju turizma, ki temelji na tradiciji ter naravnih in kulturnih danostih.

V večini naselij pa ni le značilnih hiš in kulturne dediščine, temveč so zmes bolj ali manj ohranjenih starejših stavb, novogradenj in prenov iz vseh obdobj. V obdobju po drugi svetovni vojni so sledili tipski projekti enodružinskih hiš, v zadnjem obdobju pa še bolj raznolika arhitektura, ki se lahko prilagaja tradicionalnim vzorcem ali pa tudi ne. Razmah možnosti, tuji vzori in neskončna izbira materialov v prostor žal niso prinesli le dviga kakovosti bivanja, ampak tudi nered. K temu prispevajo predvsem hiše, ki so barvno in oblikovno neprilagojene okoliškimi stavbam, na primer svetleča črna kritina v naselju s prevladujočimi opečnatimi strehami ali črnobela kombinacija med stavbami umirjenih pastelnih ali zemeljskih tonov fasad. Trendi, ki jih opažamo po celotni

Vstop v Grahovo z vzhodne strani – obdano z gozdovi in travniki

Sloveniji, kot so konzolni nadstreški za avtomobile in nameščanje fotonapetostnih naprav na strehe, se pojavljajo tudi na območju občine Cerknica.

Z namenom predstavitve kakovostnih domačih vzorov gradnje in oblikovanja stavb bomo izbrane vsebine priročnika objavili tudi v Slivniških pogledih. Vsebine bodo v pomoč pri tem, da se ohrani prostorski red in značaj prostora, ker prav vsaka stavba prispeva k videzu naselja.

KNJIŽNICA
POZETA
UDOVICA
CERKNICA

NOVOST v naši KNJIŽNICI!

KNJIŽNICA
semen
IZPOSODI • VZGOJI • DELI

Več informacij pri izposojevalnem pultu.

MEGADOM

URESNIČI IDEJE CENEJE!

NAJ BO PROSTOR ZA MALE GLAVICE IZJEMEN!

SALON POHIŠTVA PODSKRAJNIK

Pisarniški stoli

Otroške sobe

Pisalne mize

MEGADOM PODSKRAJNIK 01/7050 705

Pomoč poplavljenim območjem

Obilno deževje je v začetku avgusta v večjem delu Slovenije povzročilo katastrofalne razmere. Pomoč najhujše prizadetim območjem in prebivalcem ob ujmi in po njej nudijo poklicni in prostovoljni gasilci, Civilna zaščita, Slovenska vojska in Policija, gorski, jamarski in podvodni reševalci, skavti, taborniki, številne humanitarne organizacije ter na tisoče prostovoljcev.

Na pomoč prebivalcem na prizadetih območjih so odšle tudi ekipe iz občine Cerknica – tako v okviru Civilne zaščite kot v lastni organizaciji. Množično so se ljudje odzvali tudi angažirano občana **Boštjana Zrimška**, ki je na lastno pobudo koordiniral in organiziral prostovoljce iz občine Cerknica in širše.

Gasilska zveza (GZ) Cerknica, ki združuje prostovoljna gasilska društva iz občin Cerknica in Bloke, je vse od katastrofe 4. avgusta na prizadeta območja pošiljala svoje pripadnike. Od 4. do 24. avgusta je na teren (Cerklje na Gorenjskem, Trzin, Letuš, Male Braslovče, Dravograd, Luče, Mežica, Prevalje, Mozirje) odšlo skupno 259 gasilcev iz prostovoljnih gasilskih društev Cerknica, Rakek, Unec, Žerovnica, Martinjak, Sveti Vid, Otave, Grahovo, Bezuljak, Gorenje Jezero, Bloke, Nova vas, Dolenje Jezero, Dolenja vas, Ivanje selo, Cajnarje in Begunje pri Cerknici. »Črpali smo vodo, čistili objekte, skrbeli za prevoznost cest, pomagali pri odstranjevanju naplavin in mulja, prevažali pitno vodo, razkuževali objekte ... pa še marsikaj. Med drugim smo mestoma nudili tudi psihosocialno podporo prizadetim,« je povedal poveljnik GZ Cerknica **Klemen Purkart**.

© Arhiv OZ RK Cerknica-Loška dolina-Bloke

Taborniki pomagajo

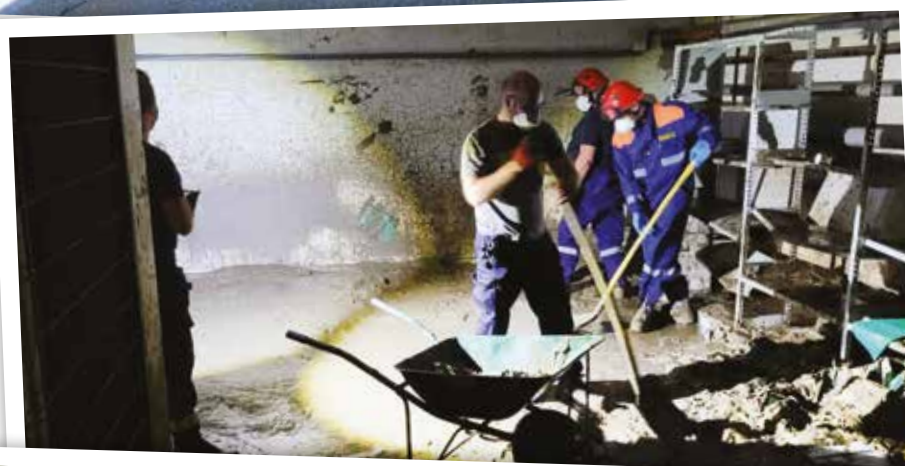
✉ Mateja Melink 📷 Arhiv RJŠ

»Dober dan, potrebujete kakšno pomoč?« S tem vprašanjem se je začela dvodnevna prostovoljska akcija dvanajstih tabornikov Rodu Jezerska ščuka v Mežici. Ker smo v Mežico prispeli tik pred dnevom solidarnosti, ko so pričakovali večje število prostovoljcev, je bila namreč naša prva naloga popis vseh potreb po pomoči krajanov za lažjo in čim ustreznejšo koordinacijo ostalih prostovoljcev. Razdeljeni v manjše skupinice smo se podali od hiše do hiše in pripravljali seznam potrebne pomoči. »Ekipa, helikopter bo vsak čas tu! Vodo bomo razkladali,« pa so nas pozvali že k naslednji nalogi. Nemški helikopter je pripeljal večtonsko pošiljko vode v plastenkah, ki smo jo skupaj z ostalimi prostovoljci razložili, naložili na tovornjak in odpeljali pred narodni dom, kjer so bile plastenke na voljo vsem prebivalcem. Mežica je namreč tako kot še več ostalih krajev po Sloveniji, ki so jih prizadele poplave, ostala brez pitne vode. Po kratkem počitku je ena ekipa že hitela prazniti in čistiti uničeno klet stanovanjskega bloka, druga se je lotila prekopavanja vrta in odnašanja mulja z njega. Utrujeni, preznojeni in umazani smo tako zaključili prvi dan in polni vtisov prenočili v prostorih, ki nam jih je prijazno ponudil lokalni podjetnik. Naslednji dan pa nas je čakalo pripravljane paketov s hrano in osnovnimi potrebščinami za prizadete prebivalce. Ločevali smo ogromne kupe odpadkov izpred enega od stanovanjskih blokov ter prekopavali in odnašali mulj. V samo dveh dneh smo prejeli nešteto besed zahvale, hkrati pa doživeli izjemno topel sprejem krajanov. Pogum in dobra volja prebivalcev pri spopadanju s tako katastrofo nam bosta zagotovo ostala kot motivacija in zaveza k četrtemu taborniškemu zakonu: »Tabornik je pripravljen pomagati.«

© Arhiv RJŠ Cerknica

Na dan solidarnosti se je na teren v koordinaciji z Gasilsko zvezo Slovenije in Upravo Republike Slovenije za zaščito in reševanje odpravila tudi Ekipa prve pomoči Cerknica. Razporejena je bila v Mežico, kjer so člani ekipe dobili iz štaba CZ in patronažne službe iz Mežice naloge za pomoč krajanom. »Dan se je začel zelo zgodaj, saj je bil zbor v Cerknici ob 5.00. Ekipa prve pomoči je na terenu v prvi vrsti zato, da nudi morebitno prvo pomoč, vse bolj pa se izkazuje potreba po psihosocialni podpori, ki jo ravno tako nudijo naši bolničarji. A za prave »rdečekrižarje« osnovno delo ni dovolj, zato smo organizirali tudi ekipo prostovoljcev z vso opremo od karjole do lopate, ki je pomagala pri razdeljevanju humanitarne pomoči, nalaganju na helikopter Slovenske vojske. Pomagali smo čistiti; priklapljali razvlažnilnike, ki so bili dostavljeni na tisto območje; in odstranjevali naplavljeno blato,« opisuje **Nina Kolarič** iz Območnega združenja (OZ) Rdečega križa (RK) Cerknica-Loška dolina-Bloke. Cerkničani imamo z vodo slabe izkušnje. »Vemo, kako je to, ko voda prestopi bregove, čeprav še zdaleč ni bilo nikoli tako hudo, kot so bili avgustovski prizori v Mežiški dolini in drugod po Sloveniji. Naši prostovoljci so pomagali po svojih močeh in v skladu z našim poslanstvom. Veliko je že to, da smo prinesli s seboj energijo in dobro voljo ter tako pokazali, da Korošci niso sami v nesreči,« še doda.

Varnost na Cerknliškem

Policisti Policijske postaje Cerknica so do sredine avgusta obravnavali 68 prometnih nesreč, preteklo leto 108. Med desetimi najpogosteje obravnavanimi kaznivimi dejanji (petletna vsota) na območju občine Cerknica v obdobju 2018–2023 pa so tatvina, velika tatvina, goljufija, poškodovanje tuje stvari, grožnja, nasilje v družini, prepovedano prehajanje meje ali ozemlja države, lahka telesna poškodba, ponarejanje denarja in ponarejanje listin.

Različna kazniva dejanja

Kot pove predstavnik policije za odnose z javnostmi za področje kriminalitete **Drago Menegalija**, je bilo na območju občine Cerknica leta 2018 84 kaznivih dejanj (KD), leta 2019 139, leta 2020 106, leta 2021 96, preteklo leto 108 in letos do konca julija 97. To pomeni, da je bilo letos do konca julija več kaznivih dejanj kot leta 2018 in 2021 v celem letu.

Statistika števila vseh obravnavanih KD vloma na območju občine Cerknica v obdobju 2018–2023 pa je naslednja; leta 2018 je bilo obravnavanih KD vloma 12, leta 2019 33, leta 2020 22, leta 2021 15, leta 2022 13. Letos so bila na območju občine Cerknica do konca julija 2023 obravnavana tri kazniva dejanja vloma.

Statistika desetih najpogosteje obravnavanih KD na območju občine Cerknica kaže, da so do konca julija 2023 na območju občine Cerknica obravnavali 25 tatvin, pet velikih tatvin, enajst goljufij, tri poškodovanja tuje stvari, tri grožnje. Dvakrat so obravnavali nasilje v družini, petkrat prepovedano prehajanje meja oziroma ozemlja, pet lahkih telesnih poškodb, tri KD ponarejanja denarja in eno ponarejanje listin.

»Ljudje se zavedajo, da morajo za varnost svojega premoženja poskrbeti sami.«

Na področju Slovenije se med desetimi najpogosteje obravnavanimi KD pojavijo tudi nekatera druga kot na območju občine Cerknica. Na prvih dveh mestih desetih najpogosteje obravnavanih kaznivih dejanj KD (petletna vsota) na območju RS v obdobju 2018–2023 sta tako v Sloveniji kot v občini Cerknica tatvina in velika tatvina; tatvin je bilo v Sloveniji leta 2018 18.570, leta 2022 15.308, letos do julija

pa 10.424. Nato pa se pojavijo tudi druga kazniva dejanja kot na območju občine Cerknice ali pa so drugače razporejena. Na območju Slovenije sledijo

poškodovanje tuje stvari (leta 2022 je bilo teh 3207), goljufija (leta 2022 3032), grožnja (leta 2022 1635), kršitev temeljnih pravic delavcev (1225), ponarejanje listin (1509), neupravičena proizvodnja in promet s prepovedanimi drogami, nedovoljenimi snovmi in postopki v športu (1250), nasilje v družini (leta 2022 1141), na zadnjem mestu pa je lahka telesna poškodba (leta 2022 1159).

Število vseh obravnavanih KD na območju RS v obdobju 2018–2023 s preiskanošjo KD je bilo leta 2023 na območju Slovenije 31.114 (delež preiskanih kaznivih dejanj 51,41-%), na območju občine Cerknica pa jih je bilo 97 (delež preiskanošti 73,20-%). V preteklem letu je bilo na območju Slovenije 49.740 KD s preiskanošjo, na območju občine Cerknica pa 108. Podatki kažejo, da je bilo na območju občine Cerknica leta 2018 in leta 2021 v celem letu manj vseh obravnavanih KD s preiskanošjo KD kot leta 2023 do julija. Leta 2018 je bilo namreč teh 84, leta 2021 pa 95 (leta 2019 139, leta 2020 106).

Ljudje se nevarnosti zavedajo

Cerkničan **Gorazd Kebe**, ki na področju zavarovalništva dela že skoraj tri desetletja, mi pove, da se ljudje nevarnosti, ki jim pretijo, zavedajo: »Če govoriva o splošni varnosti premoženja ljudi; firme, hiše, osebne stvari, potem so tako število zavarovanj kot tudi zavarovalne vsote v porastu. V zadnjih letih krepko.« Razlogov za to je po sogovornikovem mnenju več: »Ljudje se zavedajo, da morajo za varnost svojega premoženja poskrbeti sami in da obstaja tudi višja sila: poleg ropov in prometnih nesreč so tudi vremenski ekstremi zelo močni, tudi na področju Notranjske: poplave, strele, viharni veter, žledolom, ki ga leta in leta ni bilo, toča po 60 letih. Ljudje so začeli gledati za svoje premoženje. Še leta in leta nazaj je bilo to premoženje zelo slabo zavarovano, vrednosti so bile prenizko ocenjene in razočaranje ljudi je bilo razumljivo. Sedaj so se te zadeve na področju zavarovalništva

ŠTEVILO KAZNIVIH DEJANJ OPIS KLASIFIKACIJE KRŠITVE	LETO					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023*
Tatvina	14	20	14	19	21	25
Velika tatvina	16	35	22	18	14	5
Goljufija	7	13	8	10	8	11
Poškodovanje tuje stvari	11	10	5	3	8	3
Grožnja	2	6	7	7	11	3
Nasilje v družini	3	5	6		6	2
Prepovedano prehajanje meje ali ozemlja države	1	8	4	1	1	5
Lahka telesna poškodba	3	2	1	2	4	5
Ponarejanje denarja	1	4	7		1	3
Ponarejanje listin	1		2	10	1	1

* Podatki do konca julija 2023 (vir: Drago Menegalija)

Tabela 1: 10 najpogosteje obravnavanih KD (petletna vsota) na območju občine Cerknica v obdobju 2018–2023

zelo močno spremenile.« Svoje besede sogovornik potrди tudi statistično. Do sedmega meseca tega leta je na področju števila zavarovanj zabeležil 17-odstotno rast glede na preteklo leto. Povečanje zanimanja za zavarovanja opaža tako pri mladih kot pri starejših.

Sogovornik meni, da so vlomi v porastu, a poudari, da so to bolj ugotovitve na prvo žogo: »Povečuje se vandalizem in vlomi na nenaseljenih objektih, kočah, pa tudi v naseljenih stanovanjskih enotah, blokkih, na etažni lastnini. Prost prehod meja ima pozitivne in negativne učinke,« pove.

Sogovornika povprašam še o izkušnjah z zadnje čase medijsko odmevnim kibernetiskim vdorom, ki ga sicer na seznamu desetih najpogostejših kaznivih dejanj tako na območju občine Cerknica kot Slovenije ni. Pove mi, da imajo nekatere zavarovalnice zavarovanje za primer kibernetiskega vdora vključeno pri hišnem, domskem zavarovanju – v osnovi samega produkta. »Pri firmah je stvar individualnega pristopa, določene zavarovalnice nimajo,« pove, a doda, da se na tem področju obetajo spremembe. Gorazd Kebe sicer z izplačilom škode zaradi kibernetiskega vdora na območju Cerknice nima izkušenj, ve pa, da so bile v Sloveniji te škode že izplačane.

Statistični podatki za prometne nesreče

Pomena varnosti se zavedajo tudi v Avto moto društvu (AMD) Cerknica. Predsednik **Miloš Tomšič**, ki je član društva, že odkar je opravil vozniški izpit, mi pove, da celo leto stremijo k cestnoprometni varnosti. Letos so 31. avgusta sodelovali z Avto moto zvezo Slovenije in Zavarovalnico Triglav, ko sta v Cerknico prišli dve maskoti in opozarjali na prometno varnost in na najšibkejše udeležence v prometu – otroke. Letos v društvu načrtujejo predavanje o cestni varnosti za starejše od 60 let; osem se jih bo lahko udeležilo tečaja

varne vožnje na Vranskem. Za naslednje leto so dogovorjeni s cerkniškim vrtcem, da bodo zraven pri projektu Kolesarček; tudi tam bodo opozarjali na cestno varnost.

Za cestno varnost skrbi AMD tudi tako, da se odziva na razpise za oceno cestne varnosti: »Aprila sem dal oceniti na Avto moto zvezo Slovenije (v programu z mednarodno zvezo) varnost in stanje ceste od Grahovega do Gorenjega Jezera. Prišli so s posebnim avtomobilom in opravili meritve. Obljubljeno je, da bo kmalu ocena.« A po prvih neuradnih podatkih, ki jih ima Tomšič, ta ni spodbudna. Sogovornik mi pove, da bi društvo še marsikaj postorilo, če se ne bi spopadalo s pomanjkanjem aktivnih članov, ki bi bili pripravljeni sodelovati v kakšnem projektu. Društvo med drugim članom nudi tudi asistenco, ki je na voljo ne glede na starost ali lastništvo avtomobila. »Ni pomembno, s čigavim avtomobilom si na poti, kot član prejmeš pomoč društva, če se kaj zgodi. Zavarovalnice imajo pri koriščenju asistenc drugačne pogoje. Pri nas so v asistenco vključeni tudi kolesarji; se ti kolo polomi na sredi Javornika, če si član, pokličeš, in ti pride AMD pomagat,« pojasni predsednik društva.

Kot kaže statistika s področja cestne varnosti, ki jo je posredoval predstavnik policije za odnose z javnostmi za področje kriminalitete Drago Menegalija, je bilo na območju PP Cerknica leta 2021 108 prometnih nesreč, od tega sedem s hudimi telesnimi poškodbami (sedem oseb hudo telesno poškodovanih), 24 z lahkimi telesnimi poškodbami (28 oseb lahko telesno poškodovanih) in 77 brez poškodb (142 oseb brez poškodbe). Prometnih nesreč s smrtnim izidom leta 2021 na območju PP Cerknica ni bilo. Leta 2022 je bilo na območju PP Cerknica 112 prometnih nesreč, od tega so bile štiri s smrtnim izidom (štiri osebe umrle), štiri s hudimi telesnimi poškodbami (štiri osebe hudo telesno poškodovane), 40 z lahkimi telesnimi poškodbami (54 oseb lahko telesno poškodovanih). 64 prometnih nesreč je bilo brez poškodb (143 oseb brez poškodbe).

V letu 2023 se je na območju PP Cerknica do 16. avgusta 2023 zgodilo 68 prometnih nesreč, od tega sta bili dve s hudimi telesnimi poškodbami (dve osebi hudo telesno poškodovani), 18 z lahkimi telesnimi poškodbami (22 oseb lahko telesno poškodovanih), 48 prometnih nesreč pa je bilo brez poškodb (108 oseb brez poškodb). Statistični podatki zajemajo vse prometne nesreče, ki so se zgodile na območju PP Cerknica, kar vključuje tudi prometne nesreče na avtocesti.

» V letu 2023 se je na območju PP Cerknica do 16. avgusta 2023 zgodilo 68 prometnih nesreč.«

Cerknico sta 31. avgusta 2023 obiskali maskoti, ki sta opozarjali na varnost v prometu.

Umetna inteligenca je tukaj!

To, da se umetna inteligenca (UI) že kar nekaj časa uporablja tudi v določenih gospodarskih panogah, ni nič novega. Drži pa, da je v zadnjih mesecih prišlo do bliskovite rasti ponudbe, ki jo vodi t. i. generativna umetna inteligenca. Pri Zvezi potrošnikov Slovenije (ZPS) so pristojna ministrstva pozvali k preiskavi te tehnologije z namenom zaščite končnega potrošnika.

Poklici prihodnosti

Seveda bi zdaj težko preverili, ali je članek, ki ga berete, napisal t. i. ChatGPT ali novinar Slivniških pogledov. Dejstvo je namreč, da je uporaba UI predvidena pravzaprav na vseh področjih – v gospodarstvu, zdravstvu, medicini, jezikoslovju, upravljanju podatkov in še bi lahko naštevali. In če se vrnem še k novinarstvu – v mesecu juniju je nemški tabloid Bild več sto zaposlenih urednikov nižjih ravni in redaktorjev obvestil, da jih bodo nadomestila orodja na podlagi UI. Ta novica je seveda podžgala strahove, da bo bliskovit razvoj UI vodil v ukinitve številnih delovnih mest v medijih. Orodja, kot je ChatGPT, so namreč sposobna priprave zahtevnih medijskih vsebin, kar pomeni, da bi lahko številni zaposleni v medijih za delodajalce postali nepotrebni.

Uporaba UI močno vpliva na kulturo podjetja

Tudi lastniki podjetij se sprašujejo, kako se najbolje pripraviti na vse spremembe, ki jih prinaša hiter porast uporabe UI. Predvsem pa je izredno težko ločiti med nasprotujočimi si

informacijami glede nevarnosti in koristi, če pa dodamo še etično dilemo, da zaposleni lahko izgubijo delo, to vse dvome samo še podkrepi.

Kljub temu da se o UI govori že dolgo, je vpeljava za podjetja še vedno dolgotrajna in stresna. Gospodarska zbornica Slovenije (GZS) je tako izdala celo vodič uvajanja UI v mala in srednja podjetja v Sloveniji. Živimo namreč v času, ko imamo neomejen dostop do informacij in je izjemno težko ločiti, kaj je resnica in kaj ni. Teorij o vplivu UI na gospodarstvo in človeštvo je

ogromno in dve sta si polarni – nekateri posamezniki trdijo, da bo UI povzročila izumrtje ljudi in vseh delovnih mest, druga pa, da je prav UI tista, ki bo rešila človeštvo.

Resnica je seveda nekje vmes in to, da je UI že del našega vsakdana, je neizpodbitno dejstvo. Na GZS pravijo, da je najpomembnejše, da se podjetje na spremembe dobro pripravi – začrta pot uvedbe UI in predstavi vse gradnike za razvoj organizacije. Nujno je, da se vsem zaposlenim razloži, kaj je umetna inteligenca in kaj njena uvedba pomeni za podjetje.

» Orodja UI bodo zmanjšala ustvarjalnost, kritično mišljenje, raziskovanje in trud.«

Delovna mesta prihodnosti

Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) je izvedla raziskavo o avtomatizaciji delovnih mest, v katero je bila vključena tudi Slovenija. Podatki za Slovenijo kažejo, da naj bi avtomatizacija (roboti z določenimi veščinami), ki je le ena od stopenj UI, prevzela kar četrtno delovnih mest, spremenila pa še dodatnih 27 odstotkov vseh delovnih mest.

Avtomatizacija naj bi zaposlenim koristila predvsem kot pomoč pri ponavljajočih se delovnih nalogah, izboljšala učinkovitost, odpravila napake in prinesla večjo prožnost storitev. Po podatkih OECD so najbolj ogrožena delovna mesta z rutinskimi nalogami, predvsem v proizvodnji in kmetijstvu. Najmanj bo UI vplivala na delovna mesta, ki jih zaseda visoko izobražena delovna sila, kot so menedžerji, inženirji, tarčni strokovnjaki, zdravstveno osebje in učitelji. Tudi če bo rutinsko delo avtomatizirano, pa bo robote še vedno moral nekdo upravljati in reševati težave. Vse to zahteva izkušnje zaposlenega na določenem delovnem mestu.

Tudi pri delovnih mestih, kjer si trenutno še ne moremo predstavljati uporabe UI, lahko pride do sprememb. Direktorica DEOS, Centra starejših Notranje Gorice **Ana Petrič**, pojasni, da gre razvoj v smeri »lokacijsko programiranih vozičkov s hrano in vozičkov s tekočino, ki bi samodejno znali priti iz kuhinje do bivalnih enot in nazaj, ter vozičkov za umazano in čisto perilo, ki bi samodejno prišli iz pralnice in nazaj«. To bi olajšalo delo zaposlenih, skrajšalo njihove poti in zagotovo prihranilo marsikateri napor. Pravi še, da bi tudi naprave za čiščenje tal, kot jih ima večina sodobnih gospodinj, ki znajo sesati in že mokro čistiti, dobro opravile delo, ki ga za zdaj še opravljajo čistilke. Pametni zasloni v sobah bi stanovalce lahko kratkčasili, animirali in zabavali. Sensorji gibanja bi lahko zaznali padce in hitro poklicali pomoč ter poskrbeli, da bi bila pomoč na mestu v čim krajšem času. Minute so v takšnih primerih dragocene. V tujini je že moč zaslediti pametne postelje, ki pomagajo pri transferju, negi in drugih opravilih, za katere je sicer treba veliko fizične moči, kar dolgotrajno vodi v delovne poškodbe in bolezni. V Sloveniji je nekaj domov in centrov, ki imajo živali, vodene z UI, kot so mačke, kar naj bi imelo na osebe z demenco zelo dober vpliv. Glede na velik odstotek starejše populacije in projekcije, da se bo število starejših še zviševalo, ter veliko pomanjkanje kadra v negi je jasno, da bo potrebna pomoč UI. Vsaj pri nadomeščanju težkih fizičnih del. »Vsa ta fizična dela lahko postorijo stroji,« nadaljuje Ana Petrič, »paziti pa moramo, da bo ostal tudi pristen človeški stik, ki ga sicer ne more zagotoviti nobena aparaturna. Težko bomo iznašli stroj, ki se bo znal nasmehnuti, sočustvovati, biti empatičen, da bo prepoznal stisko in se nanjo ustrezno odzval. Da za umetno inteligenco, vendar le do točke, ko bo človek vendarle potreboval človeka.«

Umetna inteligenca v šoli

Tudi izobraževalne institucije se sprašujejo, ali tehnologija UI ogroža klasično izobraževanje ali gre za orodje, ki bo zaznamovalo novo dobo šolstva. Pedagoge utemeljeno

skrbi, da bodo učenci uporabljali (za zdaj) brezplačno in dostopno orodje umetne inteligence ChatGPT za pisanje nalog, namesto da bi jih pisali sami. Kot pravi učitelj predmetnega pouka na Osnovni šoli Notranjski odred Cerknica **Uroš Cajnko**: »K sreči uporaba teh orodij v osnovni šoli še ni razširjena, medtem ko v srednjih šolah dijaki že redno uporabljajo programe UI pri šolskem delu.«

UI lahko zelo hitro ogrozi pripravljenost celih generacij učencev. S tem se strinja tudi Cajnko: »Poznam celo primer dijakinje, ki je zmagala na državnem tekmovanju prispevkov, ki ji ga je napisal program UI.« Meni, da bodo ta orodja polenila naše mladostnike, posledično se bodo zmanjšali tudi njihova ustvarjalnost, kritično mišljenje, raziskovanje in trud, vložen v šolsko delo. Cajnko večjih prednosti umestitve UI v osnovnošolsko izobraževanje ne vidi, tako tudi za zdaj še ne razmišlja o vključitvi UI v metode dela pri pouku. Sicer pa priznava, da se bodo v prihodnosti morali tudi učitelji prilagoditi sodobnim tehnologijam, ki bodo po njegovem mnenju uporabne predvsem pri utrjevanju in ponavljanju učne snovi. Nasploh pa za zdaj ni potrebe po dodatnih temah o programih UI v osnovnem šolstvu, kar pa ne velja za srednje šole. Profesorji dijake že opozarjajo na pasti programov UI.

» Podatki za Slovenijo kažejo, da naj bi avtomatizacija, ki je le ena od stopenj UI, prevzela kar četrtno delovnih mest.«

dično se bodo zmanjšali tudi njihova ustvarjalnost, kritično mišljenje, raziskovanje in trud, vložen v šolsko delo. Cajnko večjih prednosti umestitve UI v osnovnošolsko izobraževanje ne vidi, tako tudi za zdaj še ne razmišlja o vključitvi UI v metode dela pri pouku. Sicer pa priznava, da se bodo v prihodnosti morali tudi učitelji prilagoditi sodobnim tehnologijam, ki bodo po njegovem mnenju uporabne predvsem pri utrjevanju in ponavljanju učne snovi. Nasploh pa za zdaj ni potrebe po dodatnih temah o programih UI v osnovnem šolstvu, kar pa ne velja za srednje šole. Profesorji dijake že opozarjajo na pasti programov UI.

Kandare

sedežne garniture po meri

www.oblazinjeno-pohistvo.si

mail: info@oblazinjeno-pohistvo.si
gsm: 051 444 605

Nahajamo se v **IC MARKOVEC** v Starem trgu.

Delovni čas salona: pon.-pet. 8.00-15.00h,
sob in popoldan po dogovoru

Kandare d. o. o., Markovec 47a, 1386 Stari trg pri Ložu

16. piknik Selščanov

Zadnja julijska sobota je v Selščku rezervirana za tradicionalni vaški piknik, ki je bil letos že šestnajsti po vrsti. To je dan, ko se na piknik prostoru v Ločicah ob jedači in pijači zberemo vsi vaščani Selščka in krepimo občutek pripadnosti kraju. To je priložnost, da si vzamemo čas za klepet in druženje, za kar med letom velikokrat, ob hitrem tempu življenja, zmanjka časa. Prav tako pa je to dogodek, kjer se rodijo ideje in zamisli glede novih projektov aktivne vaške skupnosti. Letošnji piknik pa je bil še prav poseben, saj smo proslavili srebrno taborsko priznanje, ki ga je Občina Cerknica podarila Vaški skupnosti Selšček in na katero smo vaščani še posebej ponosni.

Veselimo se že naslednjega piknika, saj je to enkratna priložnost za povezovanje prebivalcev Selščka.

✉ Marjeta Turšič
 📷 Matej Maček

AGRA 2023

Od 26. do 31. avgusta je v Gornji Radgoni potekal 61. mednarodni kmetijsko-živilski sejem AGRA 2023, v sklopu katerega potekajo tudi mednarodna ocenjevanja mesa in mesnih izdelkov, mleka in mlečnih izdelkov, sokov, brezalkoholnih pijač in embaliranih vod, vin, medenih pijač in medu. Med šestindvajsetimi prejemniki medalj v kategoriji mleko in mlečni izdelki je tudi Kmetija Mišelčič iz Grahovega. Srebrno medaljo sta **Dušan** in **Ksenna Mišelčič** prejela za sladko skuto.

🌐 www.sejem-agra.si

Pismo bralca

»Letos spomladi se je v vas Unec naselil par štorkeľj in na župnišču začel graditi nov dom; verjetno v želji, da si v njem ustvari družino. A ker nekatere ljudi res vse moti, nekomu to ni bilo po godu in je iz gnezdiščja odvręel vsa jajca. To je skrajno neodgovorno in predvsem nespoštljivo dejanje do živali in narave. Ptice ne bi smele biti nobenemu v napoto. Par štorkeľj je odšel, gnezdo na župnišču pa bo samevalo in na dimniku ostalo brez pomena. Kako bi se ta oseba počutila, če bi nekaj takega nekdo storil njej? Upam, da se ta človek zaveda, kaj je z dejanjem storil, in da bo naslednjič malo razmislil, preden mu bo prišlo spet kaj takega na pamet.«

ŠPORTNI SEMAFOR

LOKOSTRELSTVO

V soboto, 26. avgusta, je v Podturnu pri Dolenjskih Toplicah potekalo državno prvenstvo 3D. Na tekmovanju so nastopili tudi lokostrelci Telesnokulturnega društva Sovica, ki so dosegli odlične rezultate.

Dolgi lok – mlajši od 18 let:

Teo Ileršič – 1. mesto

Goli lok – mlajše od 15 let:

Beti Zalar – 3. mesto

Tradicionalni lok – starejši od 50 let:

Maksimiljan Turšič – 3. mesto

Goli lok – starejši od 50 let:

Vladislav Šivec – 11. mesto

✉ Miha Melink

Praznovali visoke jubileje

Rdeči križ posebno pozornost namenja starejšim.

Ob visokih jubilejih jih namreč prostovoljci Rdečega križa presenetijo z obiskom, majhno pozornostjo in lepimi željami.

V juliju so 90. rojstni dan praznovali **Andrej Modic** z Rakeka ter **Ivan Intihar** in **Hermina Beličič** iz Begunj pri Cerknici.

Srečanje veteranov

Zadnjo nedeljo v avgustu Gasilska zveza (GZ) Cerknica tradicionalno organizira srečanje veterank in veteranov. Tokrat smo gostovali v novem gasilskem domu na Rakeku. Naš gostitelj je bil predsednik Prostovoljnega gasilskega društva **Klemen Drole** skupaj s tovariši. Zbrani predstavniki skoraj vseh društev GZ smo si z zanimanjem ogledali dom in vse nove pridobitve, ki kažejo na velik napredek in veliko skrb lokalne skupnosti. Predsednik GZ Cerknica **Janez Kovačič** je bil vesel snidenja z veterankami in veterani ter se jim zahvalil za vse njihove zasluge v gasilstvu. Dobrega sodelovanja si želi tudi v prihodnje. Zbrane je pozdravil tudi župan občine Cerknica **Marko Rupar** in se jim skupaj z drugimi visokimi predstavniki notranjskega gasilstva zahvalil za njihovo delo v gasilstvu. Veterani smo klepetali, obujali spomine in analizirali aktualna dogajanja. Nismo se izognili pomembni vlogi gasilcev ob dogodkih, kot so požar na Krasu in letošnje poplave, na katero smo lahko upravičeno ponosni. Pogovarjali smo se tudi o bližajočem se kongresu Gasilske zveze Slovenije.

✉ Ksenija Preželj 📷 Ljubo Vukelič

Avtor: **Gregor Mišič** Fotograf: **Ljubo Vukelič**

Vojko Hren

Upokojen je sicer zadnji dve leti, a je redno delo v banki opustil pred sedmimi leti ter se intenzivneje posvetil slikarskemu ustvarjanju. Spomni se svojih prvih objavljenih ilustracij, ki jih je kot osnovnošolec risal za šolsko glasilo »Brstje«, njegovo nadarjenost je takrat prepoznal ravnatelj cerkniške šole.

Prvo samostojno razstavo je imel leta 1993 v ljubljanski knjižnici: motivi so bili fantazijski, tehnika risanja je bila praskanka – risanje (praskanje) z iglo po temnejših odtenkih voščenih barv. Do tistega obdobja je slikal večinoma abstraktne motive, nad slikanjem motivov iz narave pa se je navdušil, ko so ga po uspešni prvi razstavi povabili na tridnevno likovno kolonijo v slovensko Istro.

Dela 65-letnega Vojka so bila do sedaj predstavljena na šestih skupinskih in enajstih samostojnih razstavah.

Njegova zadnja razstava Tihi nasmehi narave je bila do konca avgusta v cerkniški knjižnici, kjer je bilo obiskovalcem na ogled petindvajset slik pokrajinskih motivov, devetnajst narisanih v akvarelni in šest v oljni tehniki. Vojko izpostavi, da se v vsaki sliki z realnim motivom najdejo podrobnosti z abstraktno vsebino, pri samem ustvarjanju pa ob raznovrstnih tehnikah goji svoj slog. Slika v različnih delih dneva – precej odvisno od trenutnega navdiha.

Največ časa za slikanje ima pozno popoldne in zvečer, ko opravi vsa dnevna opravila, povezana s kmetijstvom.

Poudari, da so ob dnevni svetlobi barve drugačne kot zvečer, zato po večernem slikanju še ob dnevni svetlobi prilagodi in odstrani določene barvne pigmente. Lasten ustvarjalni studio pogosto dopolnjuje s slikanjem v naravi Cerkniškega jezera in okolice. Do sedaj je skupno ustvaril dvesto akvarelnih slik in podobno število slik oljne tehnike.

Zanima se za vzhodno in zahodno filozofijo, del njegovega vsakdana je tudi meditacija, izobrazil se je s področja kitajske tehnike Qigong. Pravi, da ima meditacija vpliv na njegovo razmišljanje in tudi na sam ustvarjalni proces slikanja, motive pa vidi kot oddajanje različnih energij. Še posebno pozimi si vzame več časa za dolge sprehode v naravi, pred slikanjem marsikateri motiv tudi fotografira, pozneje pa v sliko doda še lastno izražanje in občutke.

Prve mesece življenja je preživel v Žerovnici, od koder je izvirala njegova mama, nato pa se je družina preselila v Cerknico, kjer Vojko živi še danes. Po gimnaziji je poskusil s študijem prava in nekaj časa preživel v Ljubljani. Konec drugega letnika je dokončno spoznal, da ga področje ne zanima, zato se je raje posvetil umetnosti, za študij na akademiji pa se zaradi slabših možnosti zaposlitve takrat ni odločil. Sprva se je zaposlil v Službi družbenega knjigovodstva (SDK) v Cerknici,

pozneje pa je delal v banki ter se vsakodnevno vozil na Vrhniko. Vse življenje neguje svojo strast: vedno je imel pri sebi svinčnik in papir ter marsikateri trenutek izkoristil za risanje.

Glasba ga navdušuje že od mladosti; še posebej hipijevska iz šestdesetih in sedemdesetih let, navdušenje pa je preraslo v zbirateljstvo vinilnih gramofonskih plošč. Vojko pokaže v kot sobe za ustvarjanje – proti arhivu, ki obsega okoli petsto plošč.

Med letoma 1983 in 1986 je bil že v času službovanja član in soustanovitelj cerkniške glasbene skupine

Kamen spotike, vadili pa so v kleti bloka, v katerem Vojko živi še danes. Pogosto so spontano nastopali zunaj na javnih mestih in v naravi, kakšen nastop pa so naredili tudi v lokalnih gostilnah in na kulturnih dogodkih. Vojko je igral kitaro in bendžo. Igrali so slovensko ljudsko glasbo, prirejeno različnim inštrumentom, odigrali so nekaj tujih skladb, prav tako pa so imeli »na zalogi« lastne avtorske skladbe rock zvrsti.

Pred dvajsetimi leti je v Begunjah pri Cerknici po stricu podedoval kmetijo, vzljubil kmečka opravila ter delo z domačimi živalmi. Da bi preprečil zaraščanje kmetijskih travnatih površin, je počasi širil čredo ovac, v ta namen dopolnil tudi kmetijsko mehanizacijo in pridobil certifikat ekološke kmetije.

Letovanje

Območno združenje (OZ) Rdečega križa Slovenije (RKS) Cerknica-Loška dolina-Bloke je na otoku Krk organiziralo desetdnevno zdravstveno letovanje. Veseli smo, da smo s pomočjo financerjev in donatorjev brezskrbne in vesele počitnice omogočili 58 otrokom iz občin Cerknica, Loška dolina in Bloke. Letovanje je ob vrsti vodnih dejavnosti, ustvarjalnih delavnic, športnih iger, izletov, pohodov in zabavnih dogodkov (Krk ima talent, Zmenkarije, Morske poroke in ples na fešti Magdaljenina) hitro minilo. Otroci so bili najbolj navdušeni nad vodnimi igrami z baloni, vožnjo s čolnom na banani, vožnjo s kanuji in obiskom Malinske. Obnovili smo znanje temeljnih postopkov oživljanja z uporabo defibrilatorja (AED) ter se poučili o pravilni rabi čistilnih sredstev. Učili smo se za življenje ter spoznavali druge kulture in običaje. Starejši otroci so pomagali mlajšim, spletla so se prijateljstva in rodile najstniške ljubezni. Otroke smo spodbujali k samostojnosti, prijaznosti, strpnosti, solidarnosti in odgovornosti.

Letovanje sta tudi letos sofinancirala Ministrstvo za zdravje in Občina Cerknica. Iskrena hvala tudi donatorjem (Mineralka, Alpod, ebm-papst Slovenija, Eurobox, Kovinoplastika Lož, Slokat). OZ RKS Cerknica-Loška dolina-Bloke organizira tudi brezplačna letovanja v mladinskem zdravilišču in letovišču na Debelem rtiču, kamor smo v letu 2023 doslej peljali 28 otrok. ■

Gregor Pokleka Arhiv OZ RK Cerknica-Loška dolina-Bloke

Rožnati oktober

Letošnji Rožnati oktober bo v Cerknici potekal pod geslom: »Živim, se krepim telesno in psihično ter vzpodbujam svoje talente za dobro počutje. Zavedanje o zdravem načinu življenja in zgodnjega odkrivanja bolezni prepreči marsikatero težavo.« Vsakoletno krasitev dreves z rožnatimi pleteninami, ki bo 1. oktobra od 14.00 dalje pri Centru za obiskovalce Cerknško jezero, smo nadgradili z novimi, zanimivimi dogodki. Facebook skupina »Nitke nas povezujejo« bo sodelovala pri izdelavi rožnatih kvadratkov za krasitev dreves. V nedeljo, 8. oktobra, pripravljamo Rožnati pohod po »naj« tematski učni poti Drvošec. Ob 10.00 se zberemo pri Centru za obiskovalce Cerknško jezero. Teden dni pozneje, v nedeljo, 15. oktobra, ob 10.00 se zberemo prav tam in skupaj bomo šli na kolesarjenje po 18,4 kilometra dolgi poti Ščuka okrog Cerknškega jezera. V sredo, 11. oktobra, ob 18.00 skupaj z bralnim klubom v cerknški knjižnici organiziramo dogodek »Beremo zanimivo knjigo«. V knjižnici v Cerknici in na Rakeku pa bo na voljo tudi »rožnata polica.« V četrtek, 12. oktobra, ob 18.00 bomo v Večgeneracijskem družinskem centru Cerknica (VGC) izdelovali rožnata mila. V VGC bo v ponedeljek, sredo in petek ob 18.00 potekala Rožnata funkcionalna vadba, v Grahovem (mala telovadnica v grahovski šoli) in Starem trgu (Večgeneracijski center Gaber) pa bo vadba v torek in četrtek ob 18.00. Vabljeni! ■

Valerija Klemenc Ljubo Vukelič

Srečanje gasilskih vozil Volkswagen

V soboto, 1. julija, je pred gasilskim domom v Ivanjem selu potekalo 1. srečanje gasilskih vozil Volkswagen. V Prostovoljnem gasilskem društvu (PGD) Ivanje selo smo prišli na idejo, da bi organizirali in povabili na srečanje vse gasilske enote iz Slovenije, ki imajo v svojem voznem parku tako kot mi vozila Volkswagen. Za popestritev programa smo udeležencem skupaj z Občino Cerknica in Notranjskim parkom pripravili turistični ogled znamenitosti. Odpeljali smo se na ogled Cerknškega jezera. Razdelili smo se v dve skupini – prva je skupaj z vodnikom odšla do opazovalnice Klejni vrh, ki je del učne poti Drvošec. Druga skupina pa si je medtem ogledala Center za obiskovalce Cerknško jezero. Po ogledu sta se skupini zamenjali. Sledila je panoramska vožnja iz Cerknice skozi Rakek in Unec na Planinsko polje. Pri gradu Haasberg v Planini smo se ustavili za fotografiranje, nato pa smo pot skozi Laze nadaljevali do Ivanjega sela, kjer smo srečanje zaključili z veselico. Srečanja se je s štirinajstimi vozili udeležilo 59 gasilcev iz vse Slovenije. Z nami so bili gasilci PGD Ložnica pri Žalcu, PGD Vir, PGD Log pri Brezovici, PGD Lokovica, PGD Ivančna Gorica, PGD Cerknica, PGD Grušovlje, PGD Celje - Gaberje, PGD Nevlje, PGD Ilirska Bistrica, PGD Kranjska Gora, PGD Murska Sobota, PGD Bizeljsko in Gasilske zveze Cerknica. ■

Žan Hrestak Ljubo Vukelič

Pohod na Strilež in Viševico

☞ ☺ Štefka Šebalj Mikše

Sredi julija smo v Planinskem društvu Cerknica obiskali Gorski kotar, zeleno srce Hrvaške, in se namenili povzpeti na 1428 m visoko Viševico. Pohod smo začeli nedaleč od Fužin, pri Vagabundini kolibi. Skozi počitniško naselje Lukovo smo prišli do cvetočih travnikov in postopoma v gozd, vse do vrha 1369 m visokega Strileža. Tu se nam je ponudil razgled na Krk in zaliv Soline. Po grebenu smo previdno nadaljevali po kamniti poti naprej do sedla. Do vrha Viševice ni bilo več daleč. Skozi gozd smo stopili na razgledni vrh in uživali v razgledih na Krk, Bjelolasico, Klek, Velebit, Risnjak in Snježnik, Ličko polje, Reko in Učko v ozadju. Po odmoru smo krenili nazaj na sedlo in se po drugi poti začeli spuščati v dolino Ravno. Z lepimi vtisi o prehojeni poti in osvojenem vrhu smo se zadovoljni vrnili domov. ■

Dan odprtih vrat

☞ Ludvik Štrifof ☺ Ljubo Vukelič

V tem letu smo člani Prostovoljnega gasilskega društva (PGD) Cajnarje v celoti obnovili orodišče ter v njem uredili sanitarni in pisarniški prostor. Napredek smo želeli predstaviti prebivalcem Cajnarske doline in ostalim občanom, zato smo v soboto, 19. avgusta, imeli dan odprtih vrat, ki se ga je udeležil tudi podžupan **Marko Kranjc**. Obiskovalcem smo postregli brezplačen golaž, starejšim krajanom, ki se dogodka niso mogli udeležiti, pa smo ga dostavili na dom. Osem ekip se je pomerilo v nogometnem turnirju trojk. Najboljša je bila ekipa Vata Cajnarje, drugi so bili Racmani, tretje mesto pa je zasedla ekipa Že tu že tam. Vsem, ki nam kakor koli pomagata pri delovanju društva, se člani PGD Cajnarje najlepše zahvaljujemo in prosimo za nadaljnjo podporo. ■

Poletni utrinki

☞ Anja Purkart ☺ Gordana Crepulja

V DEOS, Centru starejših Cerknica se trudimo, da se tudi v poletnih dneh vedno kaj dogaja. Tako so se stanovanke družili ob številnih dogodkih in dejavnostih, ki so jih pripravili zaposleni. Prijetno so se hladili s sladoledom, klepetali ob slastni ledeni kavi in osvežilnih koktejlh. Za popestritev in sprostitvev pa se stanovanke in stanovanke radi udeležujejo raznoraznih delavnic (oblikovanje gline, mozaične delavnice), ki krepijo ročne spretnosti in spodbujajo ustvarjalnost. Med drugim smo jih peljali tudi na izlet na Bloško jezero – s piknikom v naravi, na obisk dveh kmetij, s katerima sodelujemo pri skupnem projektu Kmetija kot terapevtski prostor, ter na morje, na morski zrak in sonce. Poletno dogajanje pa je obogatil še medgeneracijski tabor, ki je povezal stanovanke in otroke zaposlenih. ■

{ kulturni
DOM
CERKNICA }

Na prireditve
V KD CERKNICA!

{ tudi v sezoni 23/24 vpisujemo
GLASBENO-GLEDALIŠKI in
POLHKOV *abonma.* }

Več o abonmajih na www.kd-cerknica.si

Vpis od 11. 9. naprej

Prevzem gasilskega vozila

🌐 www.cerknica.si 📍 Ljubo Vukelič

Občina Cerknica je letos poskrbela za nakup treh gasilskih moštvenih vozil. Podžupan **Marko Kranjc** se je v soboto, 15. julija, udeležil prireditve ob prevzemu novega gasilskega moštvenega vozila za sektor Begunje pri Cerknici. Gasilcem je zaželel varno in srečno vožnjo ter čim manj intervencij, je pa poudaril, da so za občino Cerknica gasilci najpomembnejši člen varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Predsednica Prostovoljnega gasilskega društva (PGD) Begunje pri Cerknici **Klara Otoničar** se je zahvalila za novo pridobitev in podporo. Vozilo je blagoslovil župnik **Maks Ipavec**. Po uradni slovesnosti, ki so se je udeležili predstavniki Gasilske zveze Cerknica in okoliških društev, so domači gasilci pripravili še veselico z Ansambлом Tomaža Rota. ■

Kako pravilno ravnati v prometu

🌐 Miloš Tomšič 📍 Ljubo Vukelič

Cestnoprometna pravila, infrastruktura in oprema avtomobilov se ves čas spreminjajo, a vsem spremembam ni lahko slediti. V Avto-moto društvu Cerknica v sodelovanju z Avto-moto zvezo Slovenije pripravljamo predavanja za voznike, starejše od 60 let. Predstavili bomo novosti cestnoprometnih pravil, nasvete s področja varne vožnje, nove tehnologije in napredne asistenčne sisteme. Predavanja bo 5. oktobra ob 17.00 v prostorih Knjižnice Jožeta Udoviča Cerknica. Udeležba na predavanju je brezplačna, zaradi omejenega števila mest pa je potrebna predhodna prijava (**Miloš Tomšič**, tel. št. 041 696 941, e-naslov: milos.tomsic@gmail.com). Osem oseb, ki se bodo udeležile predavanja, se bo lahko 18. oktobra udeležilo še tečaja varne vožnje z lastnimi vozili v AMZS centru varne vožnje na Vranskem. ■

MINERALKA
NAŠE PODJETJE ZAPOSLE
Elektro vzdrževalca

MINERALKA d.o.o.
Cesta pod Slivnico 24 | SI-1380 Cerknica

info@si.tp-group.com
T +386-1-709 00-00

Mednarodni festival Leron

📷 Vida Žlogar in Zvonka Godeša

Folklorna skupina Kulturnega društva (KD) Rak Rakek se je na povabilo glavnega selektorja tujih folklornih skupin za Hrvaško prof. Vidoslava Bagurja udeležila 21. mednarodnega folklornega festivala Leron v Vodnjaju. Mednarodni festival je potekal od 24. do 26. avgusta. Na festivalu je nastopilo enajst folklornih skupin iz Hrvaške, Poljske, Italije, Grčije, Srbije, Slovenijo pa je predstavljala naša folklorna skupina. 25. avgusta zvečer se je po glavni mestni ulici vila povorka vseh udeleženi folklornih skupin. Vsaka skupina se je na treh točkah predstavila s kratkim plesnim programom. Na glavnem trgu s prireditvenim odrom pa je bilo slovesno odprtje festivala. Tudi tu smo imele domače in gostujoče skupine kratek predstavitveni program. Vsaka folklorna skupina se je predstavila s krajšim plesnim programom. Naslednji dan je predstavnike skupin sprejel župan mesta Vodnjan, dogajanje pa se je nadaljevalo z okroglo mizo o vlogi in pomenu glasbil v folklori. Vsaka skupina je predstavila svoje instrumente in folklorne kostume; naša se je odločila za klarinet, harmoniko in kontrabas. Po maši za folkloriste v župnijski cerkvi sv. Blaža smo se predstavili na stojnici. Poleg promocijskega materiala o občini Cerknica smo med obiskovalce razdelili še orehovo potico, slivovko in medico. Ob 21.00 se je začel mednarodni festival z nastopom šestih izbranih folklornih skupin. Med njimi je bila tudi Folklorna skupina KD Rak Rakek. Svečano prireditev si je ogledalo več kot 1500 gledalcev. ■

Odpрте prijave

📷 Sara Smaič 📷 Ljubo Vukelič

V Večgeneracijskem centru Cerknica po poletnem premoru začnemo aktivnosti za odrasle. Zbiramo prijave za tečaje tujih jezikov: začetno in nadaljevalno angleščino, nemščino, ruščino in španščino. Sprejemamo tudi prijave za učenje slovenščine za tujce. Tudi letos bomo izvajali začetni tečaj računalništva. Vsi, ki se želite razmigati, se lahko pridružite **Gordani** na funkcionalni vadbi ali se priključite skupini Solo salse. Letošnja novost je skupinski tečaj kitare – učitelj **Vedran** vas bo na tedenskih srečanjih naučil osnov igranja kitare. Točne termine in vse ostale informacije bomo ažurno objavljali na naši Facebook strani. Vabimo vas k prijavi na družinski.center.cerknica@gmail.com. Organizirali bomo tudi dve predavanji: v četrtek, 14. septembra, ob 17.00 gostimo **Mojco Zelenko**, ki bo predstavila priročnik Laž o artrozi ter prikazala nekaj vaj in pripomočkov za boljšo telesno gibljivost. Delavnica bo trajala približno dve uri. V torek, 19. septembra, ob 17.00 bo v cerkniški šoli pogovor z **Boštjanom Gorencem - Pižamo** o pomenu branja pri otrocih in mladostnikih. Prijave na dogodka niso potrebne. ■

90 let PGD Bezuljak

🌐 www.cerknica.si 📷 Ljubo Vukelič

Prostovoljno gasilsko društvo (PGD) Bezuljak je 8. julija obeležilo 90 let obstoja. V uvodu je zaigrala Godba Cerknica, za še en glasbeni premor v protokolarnem delu pa je poskrbel domačin **Matic Hren**. Da glasbe dolgo v noč ni manjkalo, pa so po zaključku uradnega dela poskrbeli člani Ansambla Krimski lisjaki.

Skupaj z gasilci in krajanji iz vasi Kožljek, Dobec in Bezuljak so praznovali župan **Marko Rupar**, predstavnik Gasilske zveze Slovenije (GZS) in član Upravnega odbora GZS **Franjo Bukovec**, namestnik predsednika Gasilske zveze (GZ) Cerknica **Jure Caserman**, pomočnik poveljnika GZ Cerknica **Franci Žnidaršič**, častna poveljnika GZ Cerknica **Janez Milavec** in **Zdravko Novak** ter poveljnik občinskega štaba Civilne zaščite Cerknica **Matjaž Knap**. Župan je bezovskim gasilcem za dolgoletno delovanje na področju zaščite in reševanja poklonil plaketo Občine Cerknica. Sicer pa je prireditev minila tudi v znamenju zahval in priznanj. Zahvale so v PGD Bezuljak podelili gasilskim društvom Begunje pri Cerknici, Cajnarje, Otave, Sveti Vid in tajnici GZ Cerknica **Lučki Milavec**.

Priznanja GZ Cerknica so prejeli: priznanje gasilske zveze III. stopnje – **Janez Hren, Miha Kržič** ter **Anže** in **Tilen Nared**; priznanje gasilske zveze II. stopnje – **Marko Kranjc, Lovro Krašovic, Gašper Nared** in **Barbara Sernel**; priznanje gasilske zveze I. stopnje – **Jana Turšič**; gasilsko odlikovanje I. stopnje – **Jože Obreza** in **Vinko Hren**; gasilsko odlikovanje plamenica I. stopnje – PGD Bezuljak. ■

Avtorica: **Marija Hribar**

Osnovna šola Sveti Vid, 2. del

Šolo pri Svetem Vidu so po drugi svetovni vojni zaznamovali velika fluktuacija učiteljev, nikoli končana obnova šolske stavbe ter veliko izostankov učencev od pouka. Učenci so se izkazali tudi pri uprizarjanju igrice, pogozdovanju, ustanovitvi šolske zadruga, ki se je posvečala predvsem zelenjadarstvu in sadjarstvu.

Obnova šolskega poslopja

Vidovska šola je bila med drugo svetovno vojno tako poškodovana, da po vojni pouk v njej ni bil mogoč. Pouk naj bi se pri Svetem Vidu začel 26. novembra 1945 v zasebni hiši, v kateri so za silo uredili eno učilnico. Leta 1946 so obnovili zahodno stran šole, vzdali nova okna, vrata ter popravili kuhinjo v prvem nadstropju, uredili učilnico, tako da je pouk celo šolsko leto 1946/47 potekal v šoli. Za leto 1947 so načrtovali obnovo drugega, bolj poškodovanega dela stavbe, obnovo še ene učilnice, dveh stranišč, predsob in sobe v prvem nadstropju, ki naj bi jo uporabljal šolski upravnik. Udarniško so v gozdu pri Osredku posekali 22 m³ lesa, ki je bil dodeljen brezplačno, dobili so 40.000 din kredita, kar pa je bilo za celotno obnovo premalo. Šolski obnovitveni odbor je sklenil, da obnovo odda okrajnemu podjetju »Gradnje« iz Cerknice. Dolg iz leta 1946 je znašal 9672 din, zapadle račune so poslali na prosvetno ministrstvo. 4. septembra 1947 so končali zidarska dela in začeli polaganje podov. Ker so kredit močno prekoračili, je začasní šolski upravitelj Milan Lobè zaprosil za novo posojilo. V nedeljo, 31. avgusta 1947, so priredili veselico, dobiček pa namenili nakupu klopi in ostalega inventarja v novi učilnici, ki so jo odprli 4. oktobra 1947. Novembra so dokončali sobo v prvem nadstropju, ki je bila začasno namenjena pisarni, ter stanovanje za učitelja. Aprila leta 1949 so začeli z notranjo obnovo, načrtovali so, da bodo vstavili manjkajoča vrata, uredili shrambo za učila, v učilnici vstavili dvojna okna, opremili pisarno. Učitelj Lobè je ponovno ugotavljal, da je »kredit bolj majhen – le 25.000 din. Škoda je le, da se ni pričela namesto obnove novogradnja šole – pa sedaj je zamujeno. Čas za zgraditev novega šolskega poslopja je bil v letu 1945 in 1946. Sedaj ljudstvo gradi tovarne, predvsem težko industrijo.« 12. septembra 1949 so odprli šolsko kuhinjo podmladka RKS. Vsak dan je dobilo hrano 27 najrevnejših in krajevno najbolj oddaljenih učencev. 2. oktobra 1950 je začela delovati šolska kuhinja s 50 oskrbovanci in šolska mlečna kuhinja, v kateri je dobivalo malico 55 učencev. V šolskem letu 1954/55 so dobili 21 mizic, 42 stolčkov, omaro in primerno mizo, občina je šoli kupila tudi radio. Med šolskim letom 1956/57 je v učilnici začel odpadati omet, v prostoru je bila v zimskem času temperatura

Vidovska šola leta 1952, hrani Zgodovinski arhiv Ljubljana (ZAL).

Zapuščena vidovska šola, fotografijo so v Fototeko Slovenskega šolskega muzeja (SSM) dobili leta 1990, inv. št. 3572, hrani SSM.

od 12 do 15 °C. Če so bile padavine, sta bila mokra tako hodnik kot telovadnica. Ker je bila šolska stavba ponovno v zelo slabem stanju, saj se je začela rušiti, se je pouk v šolskem letu 1957/58 odvijal v novi stavbi kmetijske zadruga. Šolski odbor je zahteval, da se pouk v stari stavbi prepove. Šolski upravnik Franc Turšič je v kroniko za šolsko leto 1958/59 zapisal: »Naša šolska stavba še vedno propada. Sicer je v njej stranka, vendar zgleda, da se bo polagoma zrušila. Popravljati te šole ni, ker je preslaba in tudi lokacije nima prav dobre.«

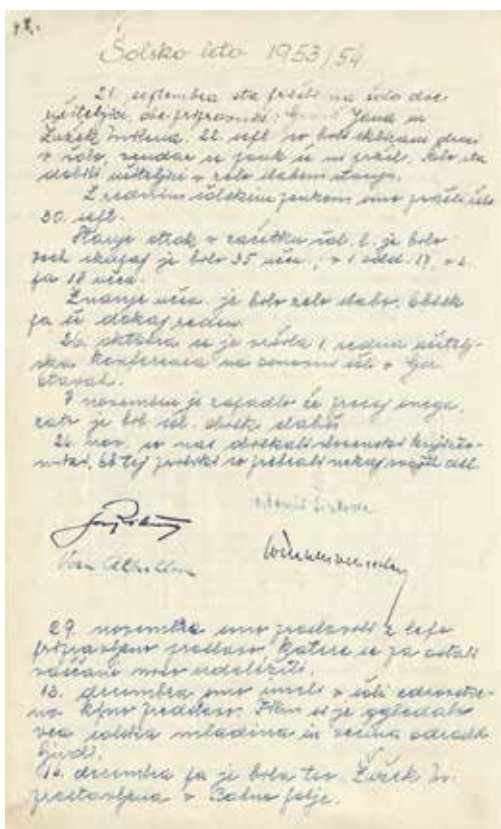
Učitelji

Učitelji so se pri Svetem Vidu hitro menjavali, v šolskem letu 1945/46 je bilo vpisanih 114 otrok, poučevala je učiteljica **Šubertova**, ki se je zaradi starosti upokojila, **Jože Verbec** je odšel novembra k vojakom. 10. decembra 1945 je iz Cajnarjev prišla **Anica Meden**, leta 1946 sta poučevali tudi Anica Meden in **Doroteja Zubalič**. V tistem času je na šolo prišla **Cvetka Fertin**, ki je na lastno željo sredi aprila odšla na Primorsko. **Stanko Stritih** je poučeval od novembra 1946 do konca aprila 1947, ko je odšel za učitelja v Gorenje Otave. **Milan Lobè** je poučeval od 7. maja do 26. junija 1947, ko je bil prestavljen v Novo vas, na njegovo delovno mesto pa je bila imenovana **Angela Peklenek**. V šolskem letu 1947/48 se je pouk začel 15. septembra, ponovno zasledimo učitelja Milana Lobeta, ki je poučeval višji oddelek, Angela Peklenek pa nižjega. Lobè je učil tudi v šolskem letu 1948/49, potem pa je bil premeščen v Cerknico. Za prvo polletje šolskega leta 1948/49 je Lobè zapisal, »da prvopoletni uspeh ni najboljši, ker manjka ena učna moč«. 25. aprila 1950 je na šolo prišla **Miroslava Udovič**. Šolska upraviteljica **Marija Černač** je bila pri Svetem Vidu od 1949/50 do 4. oktobra 1952. Za njo je prišla **Milena Veršnik**, leta 1952 je končala celjsko učiteljsišče in je bilo to njeno prvo službeno mesto. Na začetku šolskega leta 1953/54 sta na šolo prišli dve učiteljici pripravnici **Jana Grmič** in **Milena Žužek**, ki pa je bila že 14. decembra prestavljena v Babno Polje. Šolsko leto 1954/55 so začeli z zamudo, saj je bila Grmičeva prestavljena v Bukovje, na šolo pa se je vrnila Milena Žužek. V naslednjem šolskem letu je na šoli poučevala **Mihaela Žgavec**, bila je tudi šolska upraviteljica. Milena Žužek je bila premeščena na osnovno šolo Grahovo, kjer je prej učiteljela Žgavčeva. V šolskem letu 1958/59 je

na šolo za učitelja prišel **Franc Turšič**, ki je bil šolski upravitelj in učitelj do ukinitve šole leta 1962, pred tem je služboval v Novi vasi, Šmihelu pod Nanosom in v Trnju.

Učenci, uspeh

Ob zaključku šolskega leta 1947/48 je bilo od 94 učencev 28 odličnih, 29 prav dobrih, 22 dobrih, pet zadostnih, ponavljalo je deset učencev. Milan Lobè je ugotavljal, da se v šolskem letu 1948/49 »učiteljstvo tekom leta ni menjavalo, kar je pripomoglo k dobrim uspehom«. Poleg hitrega menjavanja učiteljev je bil eden izmed pomembnih vzrokov slabega uspeha tudi neredno obiskovanje pouka, navedeni so tudi sneg, zameti, kmečka opravila, saj so bili otroci pomembna delovna sila, pa tudi otroške bolezni: ošpice, mumps, oslovski kašelj, norice. V šolskem letu 1951/52 je bilo od 61 učencev 14 odličnih, sedem prav dobrih, 21 dobrih, dva zadostna in 17 nezadostnih, kar pomeni, da kar 28 odstotkov učencev razreda ni izdelalo. Učiteljica Marija Černač je dopoldne učila III., V., VI. in VII. razred, Miroslava Udovič pa popoldne I., II. in IV. razred. V šolskem letu 1952/53 je bilo od 47 učencev, ki so končali razred, devet odličnih, 11 prav dobrih, 13 dobrih in kar 14 nezadostnih. Oba oddelka, dopoldansko in popoldansko skupino, je poučevala Milena Veršnik. Za šolsko leto 1955/56 je učiteljica Milena Žužek zapisala, »da je bil pouk celodnevni, nižji razredi so imeli šolo popoldne, višji pa dopoldne. Znanje bi še odgovarjalo, posebno v nižji skupini, dočim je višja zaostajala vsled preslabega obiska. Šest učencev je bilo zaradi neobiskovanja pouka kaznovanih z ukorom, starši pa predani sodniku za prekrške, dobili so tudi denarne kazni, ter da je bil obisk na naši šoli ocenjen za najslabši v Sloveniji«. V šolskem letu 1957/58

Šolska kronika, stran s podpisi književnikov, hrani ZAL.

Šolsko leto	Število učencev
1945/46	114
1946/47	101
1947/48	94
1948/49	90
1949/50	85
1950/51	68
1951/52	62
1952/53	49
1953/54	37
1954/55	35
1955/56	29
1956/57	25
1957/58	26
1958/59	21
1959/60	23
1960/61	22
1961/62	19

Vir: Šolska kronika OŠ Sveti Vid (1947–1962)

Spričevalo učenke 1. razreda OŠ Sveti Vid, šolsko leto 1945/46, hrani ZAL. (© MH)

je bil namesto domoznanskega pouka in stvarnega pouka uveden nov predmet »spoznavanje prirode in družbe«, uspeh učencev je bil zelo dober, saj nihče od učencev ni ponavljal. Od 25 učencev sta bila dva odlična, osem prav dobrih, deset dobrih, štirje zadostni in en neocenjen, med letom je eden izmed učencev odpotoval z materjo k očetu v Nemčijo.

Učenci in učiteljici, po vsej verjetnosti Miroslava Udovič in Marija Černač, leta 1952, hrani ZAL.

Praznovanja, obletnice, izleti, uprizorjanje iger, delo za skupnost

Januarja 1948 so učenci obeležili 70. obletnico rojstva pesnika Otona Župančiča. 8. februarja so imeli Prešernovo proslavo, 8. marca so obeležili mednarodni dan žena. Junija 1948 so učenci v tednu matere in otroka uprizorili pionirsko igro Mezinček, ki je bila zelo dobro obiskana. 28. junija 1948 je bilo 56 učencev prisotnih na pionirskem dnevu v Postojni, peljali so se s tovornim avtomobilom, ogledali so si tudi Postojnsko jamo. 8. februarja 1949 so praznovali 100. obletnico Prešernove smrti. Marca 1949 so »šli s pionirji v Cerknico. Videli so najboljši slovenski film Na svoji zemlji.« 27. aprila 1949 so se pionirji »udeležili dela pri združnem domu, popoldne pa so igrali pionirsko igro Pod zvezdo«. 22. maja je igrala mladina igro – dramo Krivoprisežnik. Lobè je zapisal: »Škoda je le, da igra za novo dobo ni bila primerna.« Vsako leto so praznovali tudi 29. november, državni praznik, ob tej priložnosti so sprejeli učence v pomladek pionirjev, starejše učence pa v pionirje. Šolska upraviteljica Marija Černač je navedla, da so »praznik proslavili s pionirsko prireditvijo, na kateri je nastopal pionirski pevski zbor. Igrali so tudi enodejanko Dobričina.« 31. decembra so priredili novoletno jelko z obdarovanjem otrok. Posebej slovesno je bilo

17. junija 1952, ko so praznovali 130-letnico šole. Že dopoldne je nastopila pionirska igralska skupina z igrico Čašica kave, učenci so deklamirali pesmi. Na proslavi sta bila navzoča tudi Bogomil Lilija, inšpektor za vzgojne domove OOOF, ter član sveta za prosveto in kulturo pri okrajnem ljudskem odboru v Postojni Stanko Stritih, o zgodovini šole pa je

spregovorila vidovska šolska upraviteljica Marija Černač. 24. novembra 1953 so šolo obiskali slovenski književniki: Josip Ribičič, Vera Albrehtova, Venceslav Winkler in Črtomir Šinkovec. Meseca marca 1954 so obeležili 50. obletnico rojstva pesnika Srečka Kosovela. V začetku junija 1954 so odšli na šolski izlet v Postojno, ogledali so si Notranjski muzej, Postojnsko jamo in razstavo »O razvoju šolstva« na gimnaziji. Junija 1955 so šli na dvodnevni izlet »z otroki višje skupine«, ogledali so si Reko, živalski vrt, ladje, пристanišče, nato so se s parnikom odpeljali v Opatijo, drugi dan so si ogledali Postojnsko jamo in muzej. Denar za izlet so prispevali deloma učenci, deloma so ga prihranili od novoletne jelke. Ob koncu šole so s knjigami nagradili najboljše učence: Avguština Bečaja iz 8. razreda, Geno Štrukelj iz 7. razreda, oba od Svetega Vida, ter Karlinco Štrifof iz 1. razreda, doma z Rudolfovega. Ob novem letu 1957 so si ogledali lutkovno predstavo Hudobni graščak, ki jo je uprizorilo Lutkovno gledališče iz Ljubljane. Za športne dneve so šli h Kotlu, na Pirmanov vrh in k Pakovemu gradu, opazovali so naravo ter utrjevali zemljepisno in zgodovinsko snov. Ob koncu šolskega leta so za višjo skupino ter za osnovno šolo Cajnarje organizirali izlet na otok Rab, kjer so obiskali tudi spominsko pokopališče, postavljeno v spomin žrtvam koncentracijskega taborišča Kampor, »ena izmed učenek je našla grob svojega očeta«.

Vidovski šolarji, člani zadruga okrog leta 1960, na eni izmed akcij, hrani ZAL.

Učenci so nabirali slive za šolsko mlečno kuhinjo, hrani ZAL.

V šolskem letu 1957/58 so si pri Cajnarjih ogledali šolsko kino predstavo, ki jo je predvajal ljubljanski Zavod za šolski in poučni film. Vidovski in cajnarji učenci so šli v tem šolskem letu na Slivnico in k lškemu Vintgarju, bili so tudi na dvodnevem izletu na Gorenjskem. V šolskem letu 1959/60 so praznovali dan pomladi skupaj z rakiško, otavsko in ljubljansko šolo pri Rakitni, zbralo se je okrog 900 otrok. Ob zaključku šolskega leta so se odpeljali v Koper in Ankaran, z nižjo skupino pa v Ljubljano. Ob koncu šolskega leta 1960/61 so odšli na izlet na Nanos. »Na vrhovih Nanosa so se počutili odlično.« Za novo leto 1962 so si skupaj z begunjskimi šolarji ogledali prireditve za dedka Mraza v Ljubljani: marionetno gledališče, prihod dedka Mraza na Gospodarskem razstavišču in revijo na umetnem drsališču. Ob zaključku šolskega leta so si ogledali Reko, pristanišče in muzej.

Zapuščena vidovska šola pred rušitvijo 2018 (© Peter Frece)

udeležili akcije cepljenja češenj na Čohovem hribu, cepili so približni trideset dreves. Člani zadruga so pogozdovali tudi v gozdu v bližini Jeršičev. Učenci so se udeleževali tudi izvenšolskih dejavnosti. V šolskem letu 1951/52 so pomagali pri elektrifikaciji, naredili so 450 prostovoljnih ur. Kopali so jame za daljnovod in podajali opeko pri gradnji transformatorja. Černačeva je v kroniko zapisala: »V nedeljo, 22. junija, je bila svečana otvoritev elektrike. V ta namen je bila prirejena tudi vrtna veselica. Že prejšnji večer se je razlegala godba po mikrofону (zvočniku) po vsej vasi.«

Konec šole z dolgoletno zgodovino

Učitelj Franc Turšič je za šolsko leto 1961/62 v kroniko zapisal: »Naša šolska reforma, ki je v teku že nekaj let, zahteva od vsakega državljana popolno osemletno izobrazbo, tako tudi od otrok, ki so v hribovskih vaseh. Svet za šolstvo in Občinski ljudski odbor si je zadal načrt o prevozih otrok v večje centralne šole v Begunje in Cerknico. Naša šola se poleg drugih enorazrednih šol ukinja. Vaščani, ki so kar ponosni, da imajo že 140 let staro šolo, pa so proti ukinitvi, največ pa je to zaradi velikega napora šolskih otrok predvsem pozimi, saj še tako spretna avtobusna proga ne bo rešila tega težavnostnega problema. Občinski ljudski odbor pa je še vrh tega pričel prepozno razpravljati z državljani o ukinitvi šole in izvedbi organizacije prevozov.« Občina Cerknica je staro osnovno šolo pri Svetem Vidu leta 2018 zaradi dotrajanosti in nevarnosti porušila in ruševine odstranila.

Pogozdovanje, drevesnica, šolska zadruga

Na dežji dan, 17. maja 1949, so učenci posadili 600 smrečic. V šolskem letu 1950/51 so uredili pionirsko drevesnico, ki so jo posejali s hojevim semenom. Za KZ Begunje so šolski otroci pogozdovali 21. aprila 1954, posadili so 1000 smrekic. Meseca marca 1960 je bila ustanovljena šolska pionirska zadruga z datumom pokola osreških talcev. Posvečali so se predvsem zelenjadarstvu in sadjarstvu, tako so se

Viri in literatura:

1. AS SI_ZAL_CER/0091
2. Slovenski šolski muzej (SŠM), Fototeka, Fotografije šolskih stavb
3. Kronika osn. šole Sv. Vid nad Cerknico od 1941 do 1945, SŠM
4. Odločba o reorganizaciji mreže osnovnih šol na območju občine Cerknica
5. Glas Notranjske, oktober 1963, št. 9, str. 4
6. Statistični popis šol leta 1948, Dokumentacijska zbirka, Mapa šole, SŠM
7. Šolska kronika OŠ Sveti Vid, 1946–1962, Zgodovinski arhiv Ljubljana
8. www.cerknica.si

Dnevi evropske kulturne dediščine v Cerknici

✉ Ljoba Jenče 📷 Arhiv muzeja

Ob 50-letnici priljubljene knjige Zverinice iz Rezije in ob Dnevih evropske kulturne dediščine smo skupaj s Hišo izročila, Muzejem rezijanskih ljudi Solbica, Akademijo za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani, Kulturnim domom Cerknica in Galerijo Krpan pripravili dva dogodka. V soboto, 23. septembra, ob 18.00 bomo program v Kulturnem domu Cerknica posvetili pravljicam in ljudskim pesmim iz Rezije v izvedbi **Luigie Negro** in **Catie Quaglia** iz Muzeja rezijanskih ljudi, ki bosta pripovedovali v rezijanskem govoru, Ženske iz folklorne skupine Val Resia pa nam bodo zapele pesmi iz rezijanske glasbene dediščine. Če bo sreča, prideta tudi »citiravec« in »bunkulavec« za ples. Predstavili nam bodo novo knjigo o ljudski pesmi NA DI DA GÖ, ki je nastala v okviru projekta Žiwa nawada. Za prevod zgodbic bo poskrbela

Ljoba Jenče. Po predstavitvi v kulturnem domu se bomo ob 19.30 preselili v Galerijo Krpan na odprtje razstave Zverinice iz Rezije, ki so jo pripravili študenti Akademije za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani – na temo Zverinic iz Rezije so ustvarjali pod vodstvom **Suzi Bricelj**. Večer bomo zaključili z druženjem ob rezijanskem izročilu. ■

Ekскурzija v Prekmurje

✉ 📷 Karmen Petrič

Likovna sekcija in mozaičarji Kulturnega društva Rak Rakek smo 27. julija organizirali strokovno ekskurzijo v Prekmurje. Prva postaja naše poti je bil lendavski grad. Naš cilj je bil ogled zanimive razstave znamenitega ameriškega umetnika Andyja Warhola. Prevzele so nas predvsem barve njegovih grafik in postavitve razstave. Prostori lendavskega gradu so do potankosti izkoriščeni in bogati z zbirkami in razstavami. Največ časa smo se zadržali na odlično oblikovanem podstrešju, kjer razstavljajo dela kiparskih kolonij. Med čudovitimi izdelki različnih avtorjev smo našli tudi skulpture naše soobčanke

Milene Braniselj. Polni vtisov smo pot nadaljevali na stolp Vinarium. Po nevihti in nalivu je bilo ozračje »umito« in je ponujalo razgled v štiri države – Slovenijo, Hrvaško, Avstrijo in Madžarsko. Videlo se je prav do Blatnega jezera. Na naslednji postaji v vrtu orhidej v Dobrovniku nas je že čakala prijazna gospodična, ki nam je predstavila vzgojo orhidej ter nas popeljala skozi tropski vrt. Nato je bilo na vrsti kulinarčno doživetje z odličnim bogračem in prekmursko gibanico. Konec avgusta pa smo že nadaljevali delo. Mozaična klop dobiva svojo podobo, v sodelovanju z Območno izpostavo Javnega sklada za kulturne dejavnosti (JSKD) Cerknica smo v Ars Viva v Podcerkvi izpeljali delavnico mozaika, pospravili pa smo razstave v vrhniški in postojnski knjižnici ter na gradu Snežnik. V septembru gostujemo v Domu starejših občanov Logatec. Konec meseca pa začnemo z rednimi srečanji. Kakšna bo tema novega sklopa mozaikov, naj ostane še skrivnost. ■

Prireditev na Uncu ob obletnici smrti generala Maistra

✉ Maja Malc 📷 Tomaž Čuček

26. julija smo v Notranjskem domoljubnem društvu General Maister (NDDRM) Unec s spominsko slovesnostjo obeležili obletnico smrti Rudolfa Maistra Vojanova, ki je leta 1934 prav na Uncu zaključil svojo življenjsko pot. Rudolf Maister je kot general leta 1918 obranil severno mejo, zato mu bo država v čast posvetila leto 2024, ki bo po besedah predsednice Zveze društev general Maister (ZDGM) **Lučke Lazarev Šerbec** razglašeno za leto generala Rudolfa Maistra. Na slovesnosti so podelili tudi priznanja zlati znak ZDGM, ki so ga prejeli ustanovni član društva **Jože Tišler**, **Majda Palčič Marc** in **Karmen Petrič**. Prejemniki so veliko prispevali k širitvi znanja in védenja o Rudolfu Maistru ter sodelovali pri organizaciji Maistrovih večerov in drugih prireditev, povezanih z njim. Zlati znak ZDGM je prejel tudi bivši predsednik NDDRM **Arne Kozina**, ki kot zelo dejaven član veliko prispeva k napredku društva. **Mirko Fatur**, ki od razvitja prapora vestno opravlja naloge društvenega praporščaka, pa je prejel znak praporščak ZDGM. S kulturnim programom so prireditev obogatili Pevski zbor Dragonarji generala Maistra, z recitacijami in zapeto ter zaigrano pesmijo pa izvajalci iz domačega okolja. ■

Avtor: Robert Kužnik

2023
GASPARIJEVO
LETO

Čebelarstvo na umetniških delih Maksima Gasparija

Maksim Gaspari je posvetil veliko svojih del čebelarstvu – tej plemeniti dejavnosti. V Galeriji Sivka v Čebelarskem centru Lukovica sem na povabilo Čebelarske zveze Slovenije (ČZS) konec junija pripravil predavanje in razstavo reprodukcij o čebelarstvu, pa tudi z drugimi narodnimi motivi v skladu z geslom »Iz naroda za narod«.

V uvodu je moje delo predstavila tajnica ČZS **Barbara Dimc**, podpredsednik in predsednik ČZS **Marko Alauf** in **Boštjan Noč** pa sta orisala pomen slovenskega čebelarstva in izpostavila pomen tovrstnih dogodkov. Predavanja in razstava pa nista bila zadnje letošnje notranjsko gostovanje v Lukovici. V mesecu oktobru bodo v Galeriji Sivka razstavljali učenci Podružnične osnovne šole Maksim Gaspari Begunje. Razstavo risb »Jernejeve muhe« so pripravili v okviru Gasparijevega leta.

Marko Alauf in Robert Kužnik (© Arhiv ČZS)

Sprejem na Akademijo (povzetek iz monografije)

Maksim v pismu 14. oktobra 1903 veselo piše: »Včeraj so me slovesno sprejeli v »Akademijo«. Danes sem že risal in dobil akademično legitimacijo. – Prof. Bacher je pameten in značajan človek in če ostanem par let pri njemu, si upam mnogo pridobiti. Tudi hočem, če bo le mogoče, že letos vseh pet skušenj, namreč: Anatomie, Perspective, Farbenlehre in Farbenchemie, napraviti, da dobim potem »matrikel« (vzorec) in da lahko povsod nastopam kot »akademik«. Najbolj me veseli in ponosen sem, da sem vendar prišel brez vsake protekcije v akademijo. Zdaj nas je vseh skupaj 26, a med temi mnogo takih, ki nimajo pojma o risanju in bodo še pred Božičem – iztrebljeni. Prvo predavanje iz »Kunstgeschichte« je bilo za navdušenca zelo zanimivo!« Ker je Gaspariju uspel vpis na Akademijo, so nastale zavisti od kolegov. »Koželju ni nič po godu, da sem v akademiji in še celo pri prof. Bacherju, ki je sedaj baje najboljši.« Makso se ponovno s prošnjo obrne na dobrotnika, naj mu pomaga kakor lansko leto, pa če le z denarjem za stanovanje. »Ker si podpiral umetnost tako dolgo, da je vzkli in cveti, podpiraj jo še dotlej, da se razcveti in osreči narod naš!« Pismo je na nekaterih delih razmazano, kot bi Gaspari jokal, ko je pisal vrstice in upal na Sadnikarjevo pomoč še naprej.

Pomemben mejnik v Gasparijevi umetniški poti ima obisk razstave slikarja Klimta 25. novembra. Takole opiše: »Ves prostor v »Secessij« je kakor po navadi prav krasno in okusno aranžiran. Na stenah visoko pod stropom so pritrjene freske, katere je slikal Klimt še predlanskem za Klinger–Beethovenovo razstavo. Te freske, katere ljudje z zgražanjem kritikujejo in smešijo, se mi zde najfinejše in najbolj karakteristične za umetnika. Moderna umetnost in stari egiptski in asirski slog sta v njih čudovito spojena.« »Klimt je globoko misleč človek, da ne bi bral kritik, ki tolmačijo nekatere probleme, moram priznati, ne bi vedel kaj predstavlja ta ali ona kompozicija. – Klimt je nadalje izvrsten risar, v razstavi ima vse polno študij in skic, ki svedočijo o njegovi visoki risarski preciznosti. Večina teh je aktov in to je resnična nagota, polna življenja in narave. Občinstvo se i tukaj zgraža, ker umetnik ne studira samo navadne »Venere« s stisnjenimi nogami, ampak vse od kraja, debele prostitutke z bujnim oprsem, male deklice z tenkim trepetajočim životom, stare babe z izsušenimi grudmi idr. – Klimt je tudi dober portretist, odlikuje se posebno s fino tehniko, drobna je, podobna »Segantinijevik«. Judita je ena najlepših portretnih slik. Klimt je pokrajinski slikar in rafiniran satirik.«

Gaspari leta 1904 piše za sv. tri kralje dobrotniku: »Ti se huduješ, ker Ti ne pošljem kako delo, ki bi svedočilo o mojem napredku. Saj veš, da sedaj ne morem bognekaj pričeti ali napraviti, posebno letos, ko moram pridno slušati predavanja in bolj teoretično študirati umetnost. No, sedaj, ko so bile božične počitnice, sem bil nekaj dni prost in sem tudi pričel delati večjo oljnato sliko. Sliko sem namenil za prvo umetniško razstavo, ki jo napravi društvo »Vesna« letos v počitnicah v Ljubljani. Do tedaj bom napravil še kaj portretov in risarij. – Kompozicija: »Pa men se deklice usmili« Ti bo gotovo ugajala in ti jo zato že vnaprej poklonim. Enako si boš lahko zbral, kar Ti bo drago od mojih del v razstavi.«

Avtorica: **Kristina Kebe**

Leseni čoln na Cerkniškem jezeru – v delavnico po znanja in veščine

Kraško polje s presihajočim Cerkniškim jezerom je edinstven naravni pojav. Jezero, ki izginja in se spet pojavlja, je v svetu zaslovelo z opisom Janeza Vajkarda Valvasorja, čeprav so o čudu narave pisali že prej.

Tako kot je edinstvena narava, so edinstvene tudi navade, običaji ljudi. Kulturna dediščina območja je tukaj res bogata. Ljudje na robu kraškega polja so morali zaradi preživetja na muhastem poplavnem območju znati prisluhniti naravi in iznajdljivo bivati v sožitju z njo. Kraško polje objemajo gozdovi Javornika na jugozahodu in Slivnice na severovzhodu. Gozd daje človeku veliko. Med drugim tudi les, ki ima za naše kraje res pomembno vlogo. Notranjski človek je drevesne vrste zelo dobro poznal ter znal obdelovati njihov les. Prebivalci

objezerskih vasi so les kot osnovno surovino uporabljali pri gradnji (kozolec, skedenj) in izdelavi najrazličnejše opreme – lesena orodja so uporabljali za delo na kmetijah, imeli so lesene vozove, lesene pripomočke za ribolov, lesene drsalke pa tudi lesene čolne.

Leseni čoln, ki se je uporabljal na Cerkniškem jezeru, je sestavljen čoln. Torej to ni deblak, izdelan iz enega debla, kot ga poznamo npr. z Ljubljanskega barja. Čoln s Cerkniškega jezera je sestavljen iz več kosov, ki so skupaj zbiti s posebnimi kovanimi žebli. No, pa pojdimo lepo po vrsti! Zakaj so sploh potrebovali in izdelovali čolne? Nasip, ki nas sedaj vodi od vasice Dolenje Jezero do otočka Gorica, je bil

Čolni na jezeru – nosilec izročila Vekoslav Kebe ja za vsako svojo vmukinjno izdelal leseni čoln. (© Arhiv Zavoda Jezerski hram)

izdelan na pobudo Matevža Martinčiča, domačina iz vasi Dolenje Jezero. Gradili so ga več let in končali okrog leta 1906. Pred tem je bila Gorica ob visokem vodostaju dejansko otok, dosegljiv le s čolnom. Prevažali so ljudi, živino, les, seno, prebivalci vasice Otok pa so ga uporabili tudi za prevoz pri porokah ali pogrebih. Leseni čolni z značilnim plitkim grezom so bili ključno prevozno sredstvo ob visokih vodah tudi za prebivalce preostalih objezerskih vasi.

Dandanes čolni niso več v uporabi tako kot nekoč, a znanje izdelave se je ohranilo. Veščina izdelave lesenega čolna je vpisana v Register nesnovne dediščine pri Slovenskem etnografskem muzeju. Nosilci izročila **Anton Lovko**,

Vekoslav Kebe in **Toni Lovko** še dandanes izdelujejo čolne, predvsem zaradi ohranjanja tradicije.

Prav ohranjanje izročila, kulturne dediščine, je vodilo Zavoda za ohranjanje naravne in kulturne dediščine Jezerski hram. Leta 2005 smo vzpostavili delavnico za izdelovanje lesenih čolnov, uredili zbirko orodij, potrebnih za izdelavo čolnov, ter izdelali štiri lesene čolne. Letos vsebine nadgrajujemo, zato vas vabimo, da se nam pridružite na dogodkih, kjer boste lahko spoznali zgodovino uporabe čolna, postopek izdelave ter se tudi preizkusili v veslanju.

Vabljeni k spremljanju naše spletne strani www.jezerski-hram.si. Dejavnosti potekajo v okviru javnega razpisa Ministrstva za kulturo, nesnovna kulturna dediščina Slovenije.

Notranjost delavnice za izdelavo čolnov (© Arhiv Zavoda Jezerski hram)

Avtor: Maks Ipavec

Blagoslov obnovljene podružnične cerkve sv. Joahima in sv. Ane na Kožljeku

Sorazmerno majhna notranjska župnija Begunje pri Cerknici ima poleg župnijske cerkve še pet podružničnih cerkva. Na izgradnjo cerkva v begunjski župniji, ki se po kartuzijanskih menihih imenuje tudi Menišija, so vplivali kartuzijani, ki so se naselili v Bistri pri Borovnici že v 13. stoletju.

Letos mineva 300 let od zadnje prenove cerkve na Kožljeku. Zaradi slabih temeljev so nastale velike razpoke v zidovju cerkvene ladje, kar je spodbudilo vaščane, da so začeli temeljito obnovo cerkve. Najprej so podbetonirali vse temelje cerkve, da so ustavili nadaljnje poškodbe. Gradbeni in obnovitveni projekt je ob sodelovanju Zavoda za varstvo kulturne dediščine, Enota Ljubljana, nadziral dipl. arh. **Marijan Loboda**. Odgovornost za izvedbo vseh gradbenih, tesarskih, zidarskih in pleskarskih del je ob pomoči ključarja **Lojzeta Korošca** in drugih zavzetih vaščanov prevzel ključar **Marko Kranjec**.

Izvedena so bila vsa zidarska dela na poškodovani fasadi cerkve in zvonika. Vse zidovje v notranjosti cerkve je bilo sanirano in po navodilih spomeniškega varstva sta bili prepleskani notranjost in zunanost cerkve. Ob prenavljanju notranjosti cerkve so bile odkrite freske, ki izvirajo iz 14. ali 15. stoletja in ponazarjajo prihod treh kraljev. Odkrito je bilo tudi okno, ki ima romanski stil in morda izvira že iz 13. stoletja (kot kartuzija Bistra). Akademski slikar **Tomaž Perko** je na stropu prezbiterija upodobil fresko, ki ponazarja simbol Svetega Duha.

Mizarski mojster **Roman Švigelj** je popolnoma obnovil zelo poškodovane podobe križevega pota. Mizar **Jože Korenčan** je izdelal nova lesena polkna za line v zvoniku. Električar

© Arhiv župnije

Tone Cvetko je cerkev elektrificiral. **Franc Debevec** je poskrbel za kleparska dela.

Obnovo cerkve sv. Ane na Kožljeku je finančno podprla Občina Cerknica, ki v okviru javnega razpisa vsako leto pomaga pri obnovi cerkva v deželi ob Cerkniskem jezeru.

V nedeljo, 13. avgusta, je škof **msgr. dr. Anton Jamnik** daroval sveto mašo in blagoslovil vsa obnovitvena dela pri cerkvi. Blagoslovil je tudi novo fresko in obnovljeni križev

pot. Bogoslužje je popestril Moški pevski zbor Tabor, ki ga vodi **Janez Gostiša**. Škof dr. Jamnik je v nagovoru posebej poudaril, kako moramo spoštovati delo svojih prednikov, ki so z živo vero in ljubeznijo zgradili cerkev – skupni dom vse soseške. Ob prenovi cerkve naj bi tudi naši medsebojni odnosi postali še lepši in še bolj prijateljski. V župniji in na vasi, kjer med ljudmi prebivata dobrota in ljubezen – tam je prisoten tudi Bog.

© Arhiv župnije

Turistično društvo Cerknško jezero vabi na

10. POHOD OD ŠTEBERKA DO KARLOVCE

nedelja, **17. september 2023**
Cerkniško jezero

START:

21 km

9.00, Lipsenj
pod gradom Šteberk

8 km

11.00, Cerknško jezero
Center za obiskovalce

Krajši pohod je primeren za družine z mlajšimi otroki, tudi z vozički. Druženje bomo zaključili v prostorih društva Lovrenc, v Dolenji vasi. Za povratek na štartno mesto bo poskrbljeno z avtobusnim prevozom.

Ob poti
lokalne
kulinarčne
dobrote.

Na cilju
brezplačna
malica.

Darilo ob
plačani
šartnini.

Foto: Zoran Vidrih

f Turistično društvo Cerknško jezero ■ info@cerknisko-jezero.si ● www.cerknisko-jezero.si

📍 TIC Cerknica ■ tic@notranjski-park.si ☎ 01 709 36 36 ● www.notranjski-park.si

Priporočljive so prijave na: info@cerknisko-jezero.si

Avtor: **Gregor Mišič** Fotograf: **Ljubo Vukelič**

Franc Gornik

Ko govori o kegljaškem svetu, kot poslušalec dobim občutek, da pozna vsako podrobnost in zgodovino kegljanja na Slovenskem. Njegov prvi stik s kegljanjem je bil v začetku šestdesetih let, takrat je kot desetletnik delavcem na gradbišče, kjer je nastajalo novo kegljišče, prinašal malico.

Leta 1963, ko je bilo kegljišče dokončano in se v posodobljenem stanju uporablja še danes, se je kegljaški klub z Rakeka ob sedmem letu obstoja preselil v Cerknico ter preimenoval v Kegljaski klub (KK) Brest Cerknica. S kegljanjem se je Franc Gornik redno začel ukvarjati kmalu zatem in neprekinjeno tekmoval do polnoletnosti, ko je bilo kegljišče zaradi obnove in posodobitve eno leto zaprto. Po opravljenem služenju vojaškega roka je poleg kegljanja igral še nogomet. Po poškodbi kolena je kot tekmovalec zaključil z obema športoma, pozneje pa je bil funkcionar tudi v cerkniškem nogometnem klubu ter sodnik državnega nogometnega prvenstva.

V svetu kegljanja 69-letni Franc velja za pomembnega strokovnjaka in funkcionarja tako na državni kot na mednarodni ravni. V KK Brest Cerknica je od leta 1988 sprva delal kot trener, pred dobrimi dvajsetimi leti pa je prevzel vlogo predsednika kluba. Poleg redne udeležbe na tekmovanjih državne in mednarodne ravni ter dela z mladimi skrbi za mednarodno prepoznavnost kluba, zadnja tri leta pa so naporji usmerjeni še v obnovo kegljišča in opreme. S kegljanjem se je tekmovalno ukvarjal tudi njegov sin **Mitja**, ki je večkratni državni prvak, v mlajših kategorijah je na mednarodnih tekmovanjih večkrat posegel po najvišjih treh mestih, v članski kategoriji pa je bil leta 2008 svetovni podprvak.

Zakaj je KK Brest Cerknica tako uspešen? Poleg kakovostnega dela Franc poudari pomembnost tradicije nekega športa. Zgodovina kegljanja v Sloveniji sega v obdobje med prvo in drugo svetovno vojno, resneje pa se je začelo razvijati po drugi svetovni vojni. »Vsak, ki se rodi v Cerknici, zna vreči kroglo – zna balinati ali pa kegljati,« doda. Izpostavi, da sta za dobre rezultate pomembna razvoj kegljačev in njihova vztrajnost, da s športom predčasno ne prenehajo. Prav tako pa, da dobijo dovolj oz. čim več tekmovalnih priložnosti in izkušenj. »Mladim je treba pustiti, da igrajo, ter jim ob slabšem rezultatu ne preprečiti nastopanja in tekmovanja.

S tem pridobijo ustrezno samozavest,« pojasni. V cerkniškem kegljaškem klubu redno nastopanje in članstvo mladih spodbujajo tudi s priložnostmi za dodatne nastope na tekmovanjih višjih starostnih kategorij.

Že od sredine osemdesetih let prejšnjega stoletja je Franc aktiven član organov upravljanja Kegljaskе zveze Slovenije, trenutno je tudi njen podpredsednik. V obdobju tik po osamosvojitvi Slovenije je bil trinajst let selektor slovenske kegljaskе reprezentance kadetov (starost do 18 let) in mladincev (starost do 23 let). V mednarodnem kegljaškem

svetu je član predsedstva in komisije za mlade pri mednarodni zvezi. Ima naziv mednarodnega sodnika inštruktorja in mednarodni certifikat pregledovalca ustreznosti kegljišč, ki ga ima v Sloveniji le še ena oseba. Od njegove strokovne ocene je odvisno, ali je kegljišče primerno za izvedbo državnega in mednarodnega tekmovanja.

Zavzeto delo v športu in različne vloge zahtevajo veliko časa – Franc pojasni, da je v obdobju, ko je bil še v službi, le pet dni dopusta porabil za dejanski dopust in oddih, vse ostalo pa za kegljanje. V času službovanja je za klub in kegljasko zvezo delal tudi popoldne in ponoči. Ko ni šlo drugače, je za to, da je bilo določeno delo pred udeležbo na tekmovanju opravljeno, pogosto vzel nekaj ur dopusta. Sedaj je sicer upokojen, a številne vloge v kegljaškem svetu od njega zahtevajo precej vožnje in potovanja. Pravi, da mu to ne predstavlja nikakršne težave. Kot zanimivost pove, da mu eno mednarodno tekmovanje lahko vzame tudi do dvajset dni časa.

Odkar je strokovno vključen v kegljanje, raziskuje njegovo zgodovino. Sprva ga je zanimala zgodovina lokalnega cerkniškega okolja, zaradi pomanjkanja informacij na lokalni ravni pa je marsikdaj raziskoval širše. Tako je temeljito preučil zgodovino kegljanja in samega razvoja športa v Sloveniji, Jugoslaviji in širše. Ima izjemen arhiv pisnih virov, fotografij in video posnetkov kegljanja in ostalega športa na Cerkniškem ter na Slovenskem, ki ga redno dopolnjuje.

Ščuke na taboru

Taborniki Rodu jezerska ščuka (RJŠ) smo se 1. avgusta odpravili na vsakoletni poletni tabor – tokrat v vas Grm pri Podzemlju. Kopali smo se v reki Kolpi, ki je bila od tabornega prostora oddaljena 2 km. Vod Piškotki je do tabora prekolesaril 120 km; ker pa so dekleta prišla s kolesi, so imela do vode lažjo pot. Vstajali smo ob 7.30 in takoj je sledila jutranja telovadba. Zjutraj in zvečer smo imeli tudi tradicionalni zbor v krojih, ki je bil zaradi dežja nekajkrat tudi pod štabnim šotorom. Blato, ki nas je obdajalo, nas ni prav nič motilo. »Blatne ulice« po taboru so bile naš vsakdan, ki se ga navadiš in ga sploh ne opaziš več. Čez dan smo imeli tudi dve gozdni šoli, kjer smo se učili različnih veščin in pridobivali uporabna taborniška znanja. Po kosilu smo imeli počitek, kjer smo lahko pletli zapestnice in se igrali različne namizne ali taborniške igre. Ena izmed teh iger je tudi kraja rutk – nasprotnim skupinam poskušamo ukrasti čim več rutk, moramo pa paziti, da nam nasprotniki ne ukradejo naših rutk, ki jih imamo privezane za pasom. Ne smemo pozabiti našega roverčka, ki ga igramo najraje, ko nas na taboru obišejo starši. Po večerji in večernem zboru

smo imeli večerni program z različnimi skupinskimi igrami in petjem ob tabornem ognju. Na vsakem taboru se nam pridružijo tudi novi člani, ki jih je treba krstiti in jim dodeliti taborniška imena. Zadnji večer smo imeli še tradicionalne taborniške poroke. Deseti dan pa smo pospravili šotore in jih skupaj z vso opremo naložili na tovornjak Prostovoljnega gasilskega društva Cerknica, ki nam je omogočilo prevoz opreme, nato pa smo se polni lepih spominov in dobre volje z avtobusom odpeljali domov.

☞ Vod Piškotki ☞ Arhiv RJŠ

Ustvarjalno poletje

V avgustu so potekale različne delavnice za otroke, ki jih je organizirala in sofinancirala Območna izpostava Javnega sklada za kulturne dejavnosti (JSKD) Cerknica. Pod mentorstvom **Alenke Šemrov** in **Eve Mazi** so izdelovali zapestnice iz odpadnih tekstilnih majic. Pod okriljem mozaične sekcije Kulturnega društva Rak Rakek pa so se urili v izdelovanju mozaičnih izdelkov. Zaključek poletnih počitnic je bil obarvan glasbeno – JSKD

je sofinanciral godbene glasbene delavnice, ki so bile namenjene tako začetnikom kot tudi že bolj veščim glasbenikom. Na štiridnevnem glasbenem ustvarjanju so se naučili veliko novega, se zabavali in nova znanja pokazali na zaključnem koncertu. Zadnja avgustovska sobota je bila namenjena izobraževanju; dirigentka in pedagoginja **Anemarija Štefanič** je vodila delavnico za zborovodje otroških in mladinskih pevskih zborov. Na delavnici jim je na praktičnih primerih pokazala, kako pridobiti otrokovo pozornost, ter jim predstavila različne dihalne tehnike; reševali pa so tudi primere iz prakse.

☞ Alja M. Petrič ☞ Eva Mazi

Petka v novo šolsko leto

S septembrom ponovno odpiramo Center za mlade Petka, ki bo odprt od ponedeljka do četrтка od 14.00 do 18.00. Prvi dve uri našega druženja bosta namenjeni domačim nalogam in učenju, od 16.00 pa se bomo zabavali ob prostočasnih aktivnostih. Novosti urnika so naslednje: torki bodo namenjeni samo izvajanju individualne učne pomoči, ob sredah bomo ponavljali angleščino in se z učenci iz drugih držav učili slovensko, ob četrtkih bomo ustvarjali in si ogledali kakšno risanko. V Petko so vabljeni osnovnošolci vseh starosti, saj je tam vedno prisotna odrasla oseba, ki jim bo pomagala pri domačih nalogah, učenju ali pa se z njimi le pogovarjala. Vse informacije ažurno objavljamo na naši Facebook strani Center za mlade Cerknica. Za dodatne informacije smo na voljo tudi na e-naslovu center.petka@gmail.com. Maša Simčič Ljubo Vukelič

Srake na državnem mnogoboju tabornikov

Konec junija je v Ilirski Bistrici potekal taborniški državni mnogoboj, kjer smo se dobili taborniki iz cele Slovenije. In ker Srake iz Rodu Jezerska ščuka (RJŠ) rade tekmujemo, sta nas vodnici **Nika** in **Vesna** prijavili. Na začetku nismo vedele, kaj nas čaka. Ker pa smo se čez leto pridno pripravljale, nas res ni moglo nič presenetiti. Postavile smo šotor iz treh šotork, streljale z lokom, odšle na več kot triurni orientacijski pohod in postavile prečudovito kurišče. Ker si rade dopisujemo, smo si sporočila oddajale kar v morsejevi abecedi. Med tekmovanjem smo imeli tudi en dodaten izziv – igro schavenger hunt, ki nas je zelo zabavala. Morale smo se slikati s tremi kolesarji, vsako uro narediti »selfie«, iz naših teles napisati začetnice našega rodu RJŠ in zaplesati na določeno pesem. Cel dan nas je spremljal sonček, zato smo se pokrile z našimi zaščitnimi kapami, zaradi katerih smo dobile veliko oboževalcev. Tekmovanje se je zaključilo zvečer in po večerji smo šle še na glasbeni koncert. Drugi dan pa je bila razglasitev rezultatov! In veste kaj? Zasedle smo odlično 2. mesto v svoji kategoriji. Ponosne smo se s pokalom in nagradami vrnile domov.

Vod Srake Arhiv RJŠ

Poletni karate tabor

Karate klub Cerknica je od 16. do 21. julija že desetič zapored organiziral poletni karate tabor v Centru šolskih in občolskih dejavnosti Burja v Seči nad Portorožem. Tabor je potekal pod strokovnim vodstvom trenerjev **Andreja Trontlja** in **Matica Jadriča**, pri izvedbi treningov pa so jima pomagali tudi **Nataša** in **Maj Mihelič** ter **Anis Abidović**. Udeleženci so poleg treningov karateja izkoristili čas še za plavanje, igranje športnih iger, druženje ter zabavo. Treningi karateja so bili prilagojeni vsem starostnim skupinam, organizirano pa smo vadili tudi za opravljanje izpitov za šolske in mojstrske pasove. Na taboru so tako izpit za mojstrski naziv stopnje 1. DAN opravili **Tai Trontelj**, **Gal Hribernik**, **Martin Širaj**, **Maruša Basar** ter **Tibor Jus**, mojstrski naziv stopnje 2. DAN pa je dobila **Maša Tekavc**. Za vso podporo pri udeležbi na tekmovanjih in pri izvedbi karate tabora bi se radi zahvalili staršem in ostalim podpornikom, ki s trudom in zagnanostjo prispevajo k odličnim rezultatom karateistov. Vse bodoče karateiste obveščamo, da v mesecu septembru začnemo treninge in vpise začetnikov od četrtega leta starosti dalje. Vabimo vas, da si treninge ogledate tudi v živo (telovadnica v Farovžu). Matic Jadrič

Odgovorno in premišljeno ravnanje s hrano

Zavržena hrana ni sporna le z moralnega in socialnega vidika, ampak močno vpliva tudi na gospodarsko in okoljsko trajnost prehranskih sistemov, saj zavržki hrane pomenijo izgubo virov, potrebnih za njeno proizvodnjo (zemlja, voda, energija) ter povečanje emisij toplogrednih plinov zaradi pridelave, predelave ali odstranjevanja odpadne hrane. Približno tretjina svetovnih emisij toplogrednih plinov izvira prav iz prehranskih sistemov.

Koliko hrane zavržemo?

Po zadnjih podatkih Statističnega urada Republike Slovenije (SURS) za leto 2021 je v Sloveniji nastalo kar 143.254 ton odpadne hrane, kar pomeni 68 kg zavržene hrane na prebivalca Slovenije. Največ (53 odstotkov) odpadne hrane je nastalo v gospodinjstvih. V gostinstvu in strežbi hrane se je završlo 28 odstotkov vse odpadne hrane, v trgovini z živili 10 odstotkov, najmanj (9 odstotkov) pa so je zavržli v dejavnosti proizvodnje hrane.

Kje konča odpadna hrana?

Leta 2021 se je največ odpadne hrane (42,7 odstotka) predelalo z anaerobnim postopkom v bioplinarnah, 33,7 odstotka v kompostarnah, 19,6 odstotka pa jo je bilo pred odlaganjem biološko stabilizirane v obratih za mehansko biološko obdelavo mešanih komunalnih odpadkov (MBO). Preostanek (4,1 odstotka celotne količine) je bil obdelan na druge načine (npr. sežig, ponovno rafiniranje olja ...).

Kako lahko zmanjšamo količine?

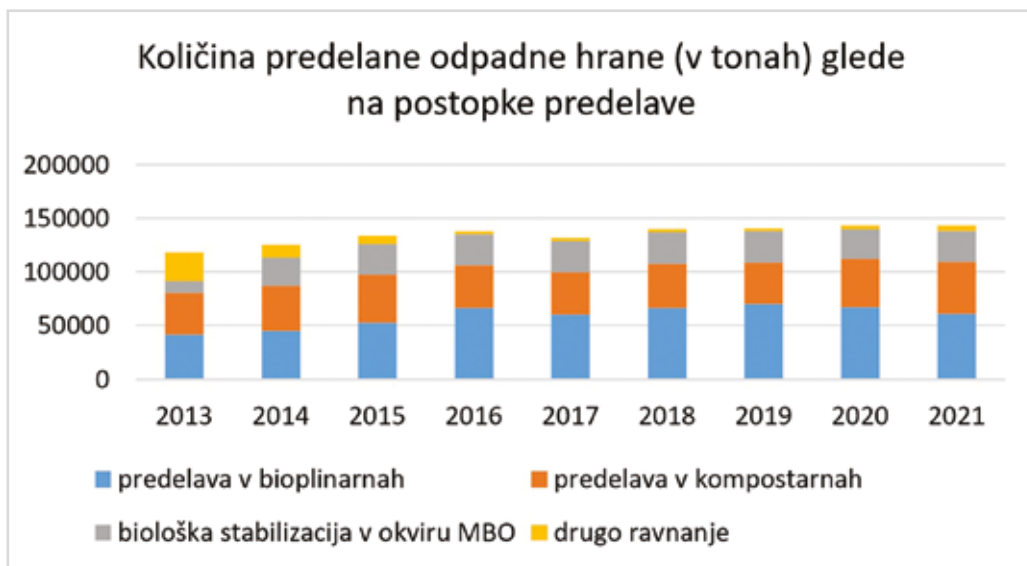
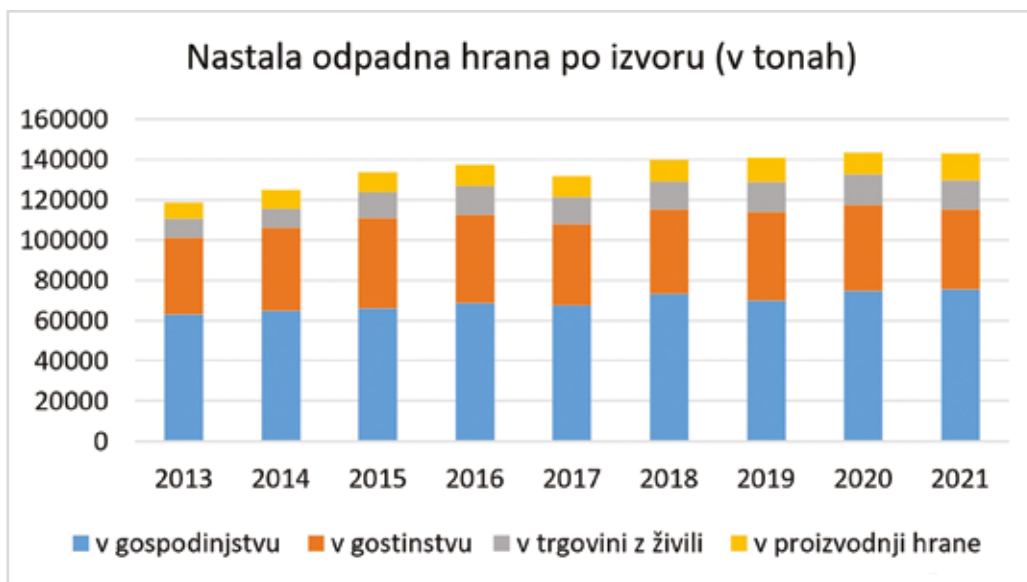
V boju za preprečevanje in zmanjšanje količin odpadne hrane je pomembno sodelovanje vseh deležnikov vzdolž celotne verige preskrbe s hrano, spopadanje s problematiko odpadne hrane pa je naloga celotne družbe. Različne študije ocenjujejo, da na svetovni ravni nezaužite ostaja kar od 30 do celo 50 odstotkov vse proizvedene hrane.

V okviru Evropske unije (EU) potekajo številne dejavnosti za preprečevanje in zmanjševanje odpadne hrane, kot sta Načrt za krožno gospodarstvo (2015) in Strategija »od vil do vilic« (2020). Prehod na okolju prijaznejši prehranski sistem bo

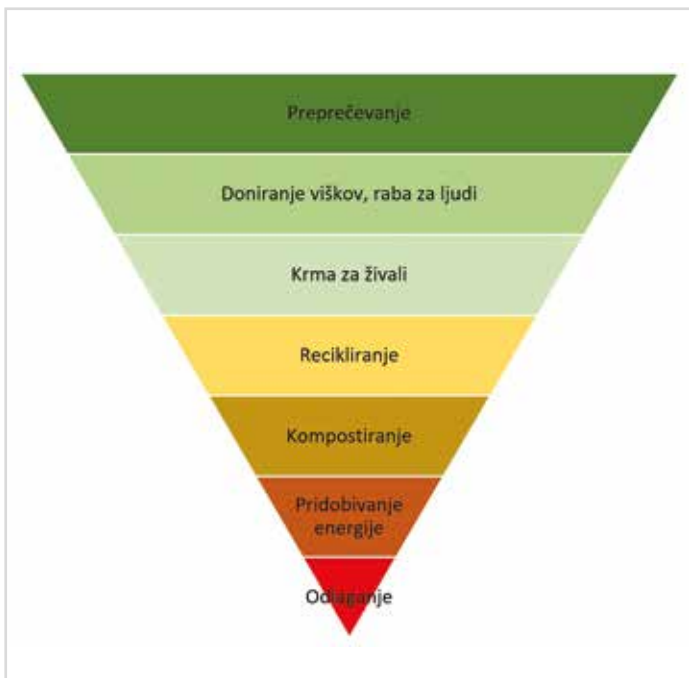
ustvaril nove poslovne priložnosti, bolj trajnosten prehranski sistem pa bo prispeval tudi k varovanju narave in biotske raznovrstnosti v Evropi.

Odpadna hrana v večini primerov nastane s presežki hrane – gre predvsem za neprodane količine hrane oziroma druge presežne količine, imenovane viški hrane. Z ukrepi za zmanjšanje presežkov hrane zmanjšamo oz. preprečimo nastajanje odpadne hrane.

Direktiva EU 2018/851 uvaja prednostni vrstni red ravnanja z odpadno hrano, ki jo najlažje ponazorimo z »obrnjeno piramido«. Najvišje je umeščen prednostni ukrep

Podatki SURS

preprečevanja, nato pa si sledijo: ponovna uporaba presežne hrane za ljudi in doniranje viškov hrane, ponovna uporaba kot krma za živali, ponovna uporaba stranskih proizvodov – recikliranje, pridobivanje energije ter nazadnje odlaganje odpadkov. Slediti bi morali cilju, da bi bilo odpadne hrane, ki je ni mogoče preprečiti ali uporabiti s predhodnimi postopki, čim manj. Vsak zmanjšan presežek hrane v preskrbni verigi zmanjša možnost, da bi se hrana zavrnila in bi postala odpadna.

Kaj lahko naredimo sami?

Odpadni hrani se lahko izognemo na številne načine: smotrno nakupovanje, načrtovanje obrokov, ustrezno ravnanje s hrano, predelava ostankov hrane v nove jedi ...

Pred nakupom živil preverimo, kaj zares potrebujemo, in si pripravimo nakupovalni listek, kupimo pa le toliko sveže hrane, kot jo lahko porabimo.

Bodimo pozorni na oznake na embalaži glede roka uporabnosti izdelkov. Razumeti moramo razliko med izrazoma »uporabno do« in »uporabno najmanj do«. Prvi pomeni, da je živilo varno za uporabo do navedenega datuma (npr. meso in ribe), drugi pa označuje datum, do katerega je izdelek pričakovane kakovosti. Takšna hrana je varna za uživanje tudi po navedenem datumu.

Spoznajmo načine primerne shranjevanja hrane (hladilnik, shramba, klet). Pomembno je, da živila hranimo na ustrezni temperaturi. V hladilniku naredimo red in zložimo živila glede na njihov rok trajanja – tista s krajšim rokom trajanja naj bodo v ospredju.

Z odgovornim ravnanjem zmanjšamo količine odpadne hrane, znižamo stroške v gospodinjstvu, prispevamo k učinkoviti rabi naravnih virov, blažimo podnebne spremembe in prispevamo k večji prehranski varnosti.

Viri:

1. SURS – Nastajanje odpadne hrane po izvoru in ravnanje z njo (tone), Slovenija (dostopno 2023)
2. SURS – Hrana med odpadki (2016)
3. Projekt Hrana ni odpadke
4. focus.si

Postani del ekipe podjetja ebmpapst Slovenija.

Prijavi se na razpis za kadrovske štipendije in zagrabi priložnost za:

- opravljanje praktičnega izobraževanja,
- mentorstvo pri izdelavi strokovnih/diplomskih/magistrskih nalog,
- svetovanje o načrtovanju kariere,
- opravljanje počitniškega dela,
- zaposlitev po končanem šolanju.

Več informacij na spletni strani www.ebmpapst.si.

#razvijamoboljšeživljenje

ebmpapst
engineering a better life

Avtorici: **Katarina Pogačnik, Marika Zakrajšek**

Za zdravo, varno, varčno in trajnostno mobilnost

Svet se hitro spreminja in s tem tudi naše navade ter načini premikanja. Vplivi podnebnih sprememb, naraščajoče onesnaženosti okolja ter t. i. prometne revščine se vse bolj kažejo, a na srečo tudi rešitve s področja racionalnejšega in varčnejšega načina potovanja, ki so dosegljive, če se odločimo ukrepati skupaj.

Z veseljem vas vabimo, da se pridružite najpomembnejšemu letnemu dogodku na področju trajnostne mobilnosti – Evropskemu tednu mobilnosti (ETM) 2023, ki bo potekal od 16. do 22. septembra. V občini Cerknica ga pripravljamo že petič in tudi tokrat bo predstavljal priložnost, da skupaj ozavestimo pomen trajnostne mobilnosti in vse dobre vplive, ki jih ima na okolje in ljudi.

Letošnja tema »Varčne poti« posebej poudarja pomembnost prehoda na trajnostne načine mobilnosti – ne le z vidika zmanjševanja negativnih vplivov na naše okolje, temveč tudi z vidika zniževanja stroškov potovanj, ki jih opravimo. Odločitev za varčno pot je ključni korak k bolj trajnostni mobilnosti in zeleni prihodnosti.

Z namenom promocije trajnostnih oblik mobilnosti ter prizadevanj za varstvo okolja bomo v občini Cerknica izvajali različne dogodke in dejavnosti.

© Shutterstock

Dogodki ETM 2023

Občane vabimo, da se nam pridružite v soboto, 16. septembra, od 9.00 do 13.00 na ploščadi pred Kulturnim domom (KD) Cerknica. V okviru promocije trajnostnih oblik mobilnosti boste lahko testirali gorska ter e-kolesa, spoznali ustrezno in varno uporabo opreme ali pa uredili popravilo svojega kolesa, dobili praktične nasvete glede tekaške in pohodniške opreme, sodelovali pri predstavitvi nordijske hoje in tekaških treningov ter preizkusili tekaške rolke. Policisti Policijske postaje Cerknica vam bodo svetovali o varnosti v prometu,

učiteljica Nina pa za otroke pripravlja socialne in gibalne igre. V KD Cerknica bo na ogled tudi razstava na temo trajnostne mobilnosti. Evropski teden mobilnosti sovpada tudi z Dnevi pohodništva, ki jih organizirajo v Notranjskem parku 9. in 10. septembra ter 16. in 17. septembra. Vabijo vas k odkrivanju pohodniških poti v menišeških gozdovih, Slivnici, Javornikih ...

Pohode bodo vodili izkušeni lokalni vodniki, ki vam bodo znali povedati marsikatero zanimivost o našem okolju, vse udeležence pa bodo čakali še manjša presenečenja, darilca in malice. Več informacij najdete na spletni strani Notranjskega parka.

Aktivna in varna trajnostna mobilnost tudi med mlajšimi

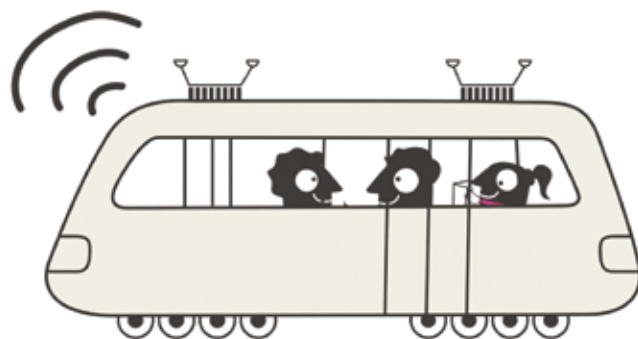
V osnovnih šolah v občini Cerknica bodo v času trajanja ETM potekale dejavnosti, ki bodo prispevale k ozaveščenosti osnovnošolcev ter jih spodbujale k pogostejši uporabi trajnostnih mobilnih sredstev. V sredo, 20. septembra, bo od 7.00 do 14.00 za motorni promet zaprta ulica Videm. Namen je omejiti motorni promet, najmlajšim omogočiti varno pot v šolo, vse občane pa spodbuditi k varni uporabi alternativnih oblik mobilnosti (hoja, rolanje, vožnja s skirojem, kolesarjenje ipd.).

Nova polnilnica za e-kolesa

Občina Cerknica si z urejanjem varne kolesarske infrastrukture prizadeva, da bi kolesarjenje postalo prepoznavni del turistične ponudbe in občane spodbudilo k aktivnejšemu in bolj trajnostnemu preživljanju prostega časa. S ciljem, da bi obstoječo infrastrukturo nadgradili tudi za vse pogostejše uporabnike e-koles, je občina na parkirišču ob Jezeru v preteklem letu namestila prvo polnilnico za e-kolesa. Letos pa bomo namestili novo polnilnico za e-kolesa pri cerkniški tržnici.

Vabimo vse občane, da se dogodkov udeležijo, pa tudi, da svoj vsakdan organizirajo po načelih ETM – namesto uporabe avtomobila poskusite s hojo, kolesarjenjem, uporabo javnega prevoza ali souporabo vozil, delite svoje izkušnje in spodbudite še svoje bližnje. Tudi občinska uprava se je zavezala, da bo v okviru ETM spodbujala alternativne oblike prihoda na delo. Informacije o dejavnostih in dogodkih lahko spremljate na občinski spletni strani, na občinskem Facebooku profilu, v aplikaciji Občina Cerknica ter ostalih razpoložljivih medijskih kanalih.

V izvajanje dejavnosti ETM so poleg Občine Cerknica vključene tudi druge ustanove in organizacije: Osnovna šola (OŠ) »Jožeta Krajca« Rakek in OŠ Notranjski odred Cerknica s podružnicami, Notranjski park, Kulturni dom Cerknica, Policijska postaja Cerknica, Bikecenter Cerknica, Rent the green, Izišport iz Cerknice, Envirodual, trajnostno okoljsko in energetska upravljanje, raziskave in izobraževanje.

DATUM	URA	LOKACIJA	DOGODEK
DNEVI POHODNIŠTVA: POHODNIŠTVO ZA ZDRAVO, VARČNO IN TRAJNOSTNO MOBILNOST			
9. 9. 2023	9.00–14.00	Začetek: Selšček, Notranjska hiša	Po medvedovih stopinjah
10. 9. 2023	9.00–14.00	Začetek: Cerknica, parkirišče pred UE Cerknica	Pohod na Slivnico z animacijo
PREDSTAVITEV TRAJNOSTNE MOBILNOSTI			
16. 9. 2023	9.00–13.00	Ploščad pred KD Cerknica	Info točka Notranjski park, brezplačna izposoja gorskih koles in e-koles, popravjalnica koles, predstavitev teka, nordijske hoje in opreme, napotki za varnost v prometu s Policijsko postajo Cerknica, socialne in gibalne igre za otroke z učiteljico Nino, razstava na temo trajnostne mobilnosti v KD Cerknica
DNEVI POHODNIŠTVA: POHODNIŠTVO ZA ZDRAVO, VARČNO IN TRAJNOSTNO MOBILNOST			
16. 9. 2023	9.00–14.00	Začetek: Rakov Škocjan, parkirišče ob Hotelu Rakov Škocjan	Pohod na Javorniško Babo
17. 9. 2023	9.00–14.00	Začetek: Podšteberk (Lipsenj)	Pohod od Šteberka do Karlovice
ŽUPANI ZA VOLANI			
19. 9. 2023	10.00	Ulice občine Cerknica	Prevoz starejših oseb po opravkih v sodelovanju z Zavodom Sopotniki in OZ RK Cerknica-Loška dolina-Bloke
ODPRTJE POLNILNICE ZA E-KOLESA			
19. 9. 2023	12.00	Tržnica Cerknica	
DAN BREZ AVTOMOBILA			
20. 9. 2023	7.00–14.00	Ulica Videm	Dejavnosti za učence osnovnih šol v občini Cerknica
TRAJNOSTNO V SLUŽBO			
22. 9. 2023	7.00–15.00	Ulice občine Cerknica	Spodbujanje trajnostne mobilnosti med zaposlenimi

#trajnostnamobilnost #evropskitedenmobilnosti #samo1planet #care4climate #sptm.

EVROPSKI TEDEN MOBILNOSTI

16.–22. SEPTEMBER

#evropskitedenmobilnosti

Pomoč na domu tudi v popoldanskem času

Starejše osebe pogosto potrebujejo pomoč pri določenih gospodinjstkih opravilih. Najbolj rizična skupina so starostniki, ki živijo sami in nimajo svojcev ali pa živijo ti v oddaljenih krajih. Storitve pomoči na domu (PND) je pomembna, saj je socialni stik s socialno oskrbovalko lahko celo edini, ki ga ta oseba ima. Potreba po tovrstnih storitvah se še posebej pokaže v času, ko starejše osebe na sprejem v institucionalno varstvo čakajo dlje časa.

Pomoč na domu je namenjena pretežno starejšim osebam, ki živijo na svojem domu, vendar se zaradi bolezni ali drugih težav, povezanih s starostjo, ne morejo več v celoti oskrbovati ali negovati same, niti tega v zadostnem obsegu ne zmorejo njihovi svojci ali sosedje. Storitve PND nadomesti potrebo po institucionalnem varstvu, posameznik pa lahko dlje ostane v domačem okolju.

V sklopu Centra za socialno delo (CSD) Primorsko-Notranjska, Enota Cerknica se tudi v občini Cerknica že več let izvaja storitev pomoči na domu. Storitve, ki jo iz občinskega proračuna sofinancira tudi Občina Cerknica, zajema pomoč socialne oskrbovalke pri temeljnih dnevni opravilih (pomoč pri temeljnih življenjskih potrebah, pomoč pri osebni higieni in oblačenju), gospodinjstvo pomoč (npr. prinos in postrežbo toplega obroka) in pomoč pri ohranjanju socialnih stikov (vzpostavitev socialne mreže, spremljanje uporabnikov pri nujnih obveznostih, informiranje ustanov o njihovem stanju in potrebah).

Po novem pa v občini Cerknica izvajamo storitve pomoči na domu tudi v popoldanskem času, in sicer od ponedeljka

do petka od 14.00 do 22.00. Končna cena storitve pomoči na domu ob subvencioniranju občine za uporabnika znaša 5,76 evra na uro za dopoldanski čas od ponedeljka do sobote, 5,98 evra na uro pa za popoldanski čas od ponedeljka do petka. Ob nedeljah in praznikih je cena 7,79 evra na uro. Če bi potrebovali več informacij v zvezi s storitvijo pomoči na domu v občini Cerknica, se lahko obrnete na CSD Primorsko-Notranjska, Enota Cerknica. Kontaktna oseba je **Tina Braniselj** (01 705 04 03; 01 705 04 00).

Koliko telesne dejavnosti je dovolj?

✉ Miša Gorjanc Mestek

Verjamem, da se vsi srečujemo z večnim vprašanjem, koliko nečesa je ravno prav, pa naj gre za hrano, telesno aktivnost, počitek, delo ... Ob današnjem tempu življenja tako težko najdemo ravnovesje med vsemi obveznostmi in stvarmi, ki nas veselijo. Strokovnjaki so na podlagi raziskav prišli do zaključka, da moramo biti za vzdrževanje zdravja v enem tednu telesno dejavni 150 minut zmerno intenzivno (npr. 5 dni v tednu po 30 minut) ali pa 75 minut visoko intenzivno (npr. 25 minut na dan trikrat na teden). Najboljše rezultate pa bomo dosegli, če izmenjujemo interval zmerno intenzivne ter visoko intenzivne dejavnosti. Za izboljšanje zdravja pa moramo količino telesne dejavnosti podvojiti. Zmerno intenzivne telesne dejavnosti so tiste, pri katerih se sicer naša frekvenca dihanja in srčni utrip nekoliko pospešita, telo se tudi že segreje, vendar se lahko v primerjavi z visoko intenzivno dejavnostjo še vedno pogovarjamo, medtem ko se med visoko intenzivno dejavnostjo že toliko zadihamo, da ne moremo izreči več kot treh besed brez vmesnega vdihava. Poleg treninga aerobne zmogljivosti pa moramo dva- do trikrat tedensko izvesti še vaje za krepitev mišic in izboljšanje gibljivosti. S tem bomo poskrbeli za primerno mišično maso ter prožnost mišic. Veliko lahko naredimo že med vsakdanjimi opravili – medtem ko čakamo, da voda, ki smo jo pristavili za kavo, zavre, naredimo serijo počepov, namesto dvigal uporabljamo stopnice, na parkirišču parkiramo dlje od vhoda kot običajno ... O tem, kako izboljšati telesno dejavnost, vam z veseljem svetujemo tudi v Zdravstvenovzgojnem centru Cerknica (01 705 01 29, zvc@zd-cerknica.si). ■

Vir: www.policija.si Fotograf: Ljubo Vukelič

Poskrbite za varnost otrok na šolski poti – nasveti za starše in voznike

Na začetku vsakega šolskega leta je na cesti veliko razigranih otrok, ki še ne poznajo nevarnosti v prometu. Kaj svetujemo staršem in na kaj vse morajo paziti vozniki, da bi bili otroci varni na poti v šolo in domov?

Skrb za varnost otrok

Otroci spadajo med šibkejšje udeležence v prometu, zato moramo biti nanje še posebno pozorni.

Med šolskim letom na cestah srečujemo otroke veliko pogosteje kot med počitnicami in številni izmed njih se v šolo podajo prvič. Skrb za tiste, ki prvič stopajo na šolske poti in ne poznajo nevarnosti, s katerimi se lahko srečajo na šolski poti in v vsakdanjem prometu, je izredno pomembna. Ob tem seveda ne smemo pozabiti na učence, ki se po dolgih počitnicah vračajo v šolo in so še razigrani.

Otroci in mladoletniki spadajo v t. i. skupino šibkejših prometnih udeležencev, saj se zelo redko pojavljajo kot povzročitelji prometnih nesreč.

Kot prometni udeleženci so nepredvidljivi, prometne predpise si razlagajo po svoje (predvsem prometne znake, ki obveščajo o varni hoji), poleg tega pa ne zmorejo pravilno oceniti hitrosti in oddaljenosti bližajočega se vozila.

Za njihovo varnost moramo skrbeti predvsem drugi udeleženci v cestnem prometu. Zlasti vozniki moramo še posebno skrbno paziti nanje!

Starši!

Policija staršem svetuje, da čim več časa namenijo prometnovarnostni vzgoji otrok; jim predstavijo nekatera osnovna prometna pravila (pomen barv na semaforju, možne nevarnosti na šolski poti ...); preverijo, kaj otroci znajo in zmorejo – in to ne le na šolski poti, ampak tudi na sprehodu, na kolesu ali v avtomobilu. Ne gre pozabiti, da tudi z lastnim ravnanjem dajemo zgled otrokom – kako prečkamo cesto, uporabljamo varnostne pasove, parkiramo ali med vožnjo uporabljamo telefon. Pri prevozu je treba otroke dosledno zavarovati z varnostnimi pasovi oziroma jih voziti zavarovane v ustreznih sedežih, primernih njihovi starosti in telesni teži. Tudi sami se vedno priprnite! Starši morajo poskrbeti, da bodo otroci v avto vstopali in izstopali na tisti strani, ki je obrnjena stran od drugih vozil in prometa. Mlajši otroci naj iz vozila vedno izstopijo ob pomoči staršev. Nevarno je tudi vsakršno priverjanje otrok ob avtu!

Pohod po soteski reke Reke

Boža Vesel Olga Smodila

Poletje nam je postreglo z visokimi temperaturami, zato so v teh dneh pogoste misli, kako se ohladiti. Člani Društva upokojencev Rakek smo si poiskali osvežitev v soteski, ki jo je izdolbla reka Reka. Z avtomobili smo se odpeljali proti Pivki, kjer smo zavili v Vremsko dolino, največjo slovensko slepo dolino. Soteska reke Reke se začne med Vremskim Britofom in Škofijami in naj bi nastala, ker se je podiral strop nad jamskimi rovi. Steza nas je vodila ob bregu struge reke, ki je imela presenetljivo malo vode. V prijetni senci smo bili skriti pred sončnimi žarki in uživali v osrčju narave. Soteska se je ožila in nad nami so se dvigovale prepadne stene, kjer je reka pod skalno steno poniknila v podzemlje. Vrnili smo se po isti poti in se zapeljali do Škocjanskih jam. Množica tujih turistov je čakala na ogled jame, mi pa smo se sprehodili po Učni poti Škocjan, kjer smo spoznali zanimivosti o kraškem svetu. Po stezi smo prišli do Štefanjega razgledišča, kjer je lep razgled na udornici Veliko in Malo Dolino ter vas Škocjan. Pot je speljana krožno, vendar smo prehodili samo del poti skozi gozd in se zaradi vročine vrnili do izhodišča. ■

Od Bohinjske Bistrice do planine Razor

Anica Škerl Robi Matičič

Z vodnikom **Mirom Mlinarjem** se nas je šest članov Planinskega društva Cerknica v četrtek, 27. julija, podalo na dvodnevni pohod po spodnjih bohinjskih gorah. Z vlakom in avtobusom smo se pripeljali do Bohinjske Bistrice, od koder smo začeli vzpon na Črno prst. Daljši postanek smo naredili pri Orožnovi koči za Liscem. Oskrbnik nas je postregel z jabolčnim in sirovim zavitkom. Strmina pa do Črne prsti kar ni prenehala. Po štirih urah hoje smo prispeli do Koče Zorka Jelinčiča in premagali več kot 1300 višinskih metrov. Na vrhu se je odprl pogled proti Triglavu, ki se je malo skrival za oblaki. Pogledali pa smo tudi proti Notranjski – Snežnik in Javorniki so bili lepo vidni. Naslednji dan smo nadaljevali pot mimo Matajurskega vrha in Raskovca proti Rodici in Voglu. Dopoldne smo še imeli lepe razglede predvsem proti Triglavu, iz Baške grape pa se je vseskozi dvigovala megla, se popoldne ovila okrog Vogla in nas prikrajšala za razgled. Smo pa bolj opazovali cvetje in rastlinje ob poti. Veliko je bilo planik, murk, raznih zvončnic, gob, cvetočega rododendrona. Pohod smo zaključili pri koči na planini Razor, kjer nas je čakal kombi. Pot je bila kondicijsko zahtevna, na več odsekih je bila potrebna velika pazljivost, ker steza poteka po zelo strmem terenu. Vsi udeleženci se zahvaljujemo vodniku Miru in smo veseli, da smo brez nezgod prispeli na cilj. ■

Izlet na Svete Višarje

Boža Vesel Olga Smodila

Sončno jutro je obetalo lep dan in napovedovalo prijetno izletniško doživetje. Člani Društva upokojencev Rakek smo se z avtobusom odpravili malo čez mejo, v idilično alpsko vasico na Sv. Višarjah. Prvi postanek smo naredili v Trbižu, kjer smo obiskali znamenito tržnico. Pot smo nadaljevali do Žabnice in se s kabinsko žičnico povzpeli na višino 1766 metrov. Sprehodili smo se do znamenite Marijine romarske cerkve, ki je bila večkrat uničena. Notranjost cerkve krasijo Marijin kip in čudovite freske slovenskega slikarja Toneta Kralja. Uživali smo v razgledu na Kanalsko dolino, vrhove Julijcev in Karavank. Ulice Sv. Višarij so polne trgovinic z bogato ponudbo spominkov. Vreme se je spremenilo in bližala se je nevihta, zato smo se kar hitro odpravili v dolino. Postanek smo naredili tudi pri Zelencih – izviru Save Dolinke. Sprehodili smo se skozi gozd, vse do lesene brvi, kjer nas je pričakal pravljčni razgled na jezero in njegovo močvirnato okolico. ■

Stran ureja: **Notranjski park**

Kam gredo ribe, ko jezero izgine?

© Eva Kobe

Notranjski park je neformalno obiskala predsednica republike **Nataša Pirc Musar** s svojo ekipo iz predsedniškega kabineta. Z velikim zanimanjem si je ogledala Center za obiskovalce Cerknjsko jezero, razstavo, film o štirih letnih časih na presihajočem jezeru ter prisluhnila zgodbam in legendam domačinov, ki v centru pripovedujejo o življenju z jezerom. Predsednica in njeni sodelavci so imeli vrsto vprašanj o tem neverjetnem jezeru, ki jih je ob predstavitvi zelo navdušilo: »Kam točno odteče voda, kje pride na plano, kam gredo ribe, ko jezero presahne, koliko obiskovalcev ima Cerknjsko jezero, kako so nanje z gospodarskega vidika pripravljene domačini, kakšna je ponudba za turiste?« Visoki gostje so odšli polni prijetnih vtisov, novih znanj in z zagotovili, da se bodo na ta prelepi košček sveta vrnili še kdaj. ■

Krtačni stroj za ohranitev izjemne pestrosti tukajšnje narave

© Tina Klemenčič

Konec avgusta smo sodelavci Notranjskega parka na jezerskih Senožetih za splošno javnost prikazali uporabo prvega krtačnega stroja v Sloveniji. Za namene projekta LIFE Semena (LIFE for Seeds) ga je razvila ljubljanska fakulteta za strojništvo, izdelan je bil posebej za žetev semen z vrstno bogatih travnikov in posledično izdelavo semenske banke za vrstno osiromašene travnike.

Udeleženci dogodka, predvsem kmetje, so lahko v živo videli, kako deluje krtačni stroj, kaj se nabere, koliko se nabere semenskega materiala ter kako in za kaj ga nato uporabimo. Nekaj besed o izzivu razvijanja tega stroja so povedali tudi njegovi ustvarjalci **doc. dr. Janez Benedičič**, **asist. dr. Ivan Demšar** in **doc. dr. Nikola Vukašinović** z Laboratorija za konstruiranje LECAD z ljubljanske fakultete za strojništvo.

Pri krtačnem stroju motor traktorja poganja krtače na priključku (podobno kot kosilnico), zrela semena pa se zbirajo v zalogovniku. Semena bomo na izbranih zemljiščih želi večkrat v sezoni z namenom nabrati semena vseh vrst, ki so za določen življenjski prostor značilna. Semenska banka bo na Kmetijskem inštitutu Slovenije in v Naravnem rezervatu Ormoške lagune. Tudi naši zanamci bodo semena lahko uporabili za ponovno ožvitev in bogatitev vrstno osiromašenih travnikov. ■

Avgustovski vodostaj

© Damjan Intihar

V začetku avgusta je bil vodostaj Cerknjskega jezera nenavadno visok. 10. avgusta je bila na merilni postaji Dolenje Jezero izmerjena gladina 402 cm. Lani ob enakem času je bilo jezero povsem brez vode. Vodostaj na Cerknjskem jezeru se s pomočjo dveh merilnih postaj na Gorenjem in Dolenjem Jezeru, ki ju upravlja Agencija Republike Slovenije za okolje (ARSO), spremlja skoraj 70 let. Od leta 1954 do danes je jezero avgusta le enkrat presegló štiri metre vodostaja. To je bilo 18. avgusta 1977, ko so namerili 410 cm. Tistega leta je bil po arhivskih podatkih ARSO vodostaj vse leto visok. Visoka raven vode v jezeru je bila tudi avgusta 2008, ko so na Dolenjem Jezeru namerili 312 cm. ■

Avtor križanke: **Vladimir Milovanović** (Najeto pero) Fotografija: **Arhiv muzeja**

Nagradna križanka

Geslo križanke napišite na dopisnico in pošljite na naslov Slivniški pogledi, Cesta 4. maja 53, 1380 Cerknica, s pripisom »Nagradna križanka« ali ga pošljite na elektronski naslov urednistvo@slivniskipogledi.si, ime zadeve naj bo »Nagradna križanka«. Ne pozabite dopisati še svojega naslova. Rešitve bomo v uredništvu sprejemali do **25. septembra**.

Imena nagrajencev bodo objavljena v naslednji številki, ki izide v začetku oktobra.

Trije izžrebaní nagrajenci bodo prejeli nagrade, ki jih podarja Zavod Jezerski hram.

1. nagrada: miniatura lesenega čolna, USB-ključek, dve vstopnici za ogled Muzeja Cerkniškega jezera;

2. nagrada: mapa, USB-ključek, dve vstopnici za ogled Muzeja Cerkniškega jezera;

3. nagrada: mapa, dve vstopnici za ogled Muzeja Cerkniškega jezera.

Nagrajenci julijsko-avgustovske številke so:

1. nagrada: družinska vstopnica za obisk Notranjskega muzeja – **Jože Matak**, Notranjska 40, 1380 Cerknica;

2. nagrada: dve vstopnici za obisk Notranjskega muzeja – **Lucas Zakrajšek** Begunje pri Cerknici 163 a, 1382 Begunje pri Cerknici;

3. nagrada: ena vstopnica za obisk Notranjskega muzeja – **Aleksandra Urbas**, Ulica Rakovške čete 20, 1381 Rakek.

Nagrajenci nagrade, ki jih podarja Notranjski muzej, lahko prevzamejo na blagajni muzeja.

Glasilo občine Cerknica							OVIRA, ZAPREKA	NEKDANJI PREDSEDNIK JUGOSLAVIJE (JOSIP)	VAS PRI SLOVENJ GRADCU	ALEŠ DEBELJAK	INTERVAL SESTIH DIATONIČNIH STOPENJ	MERILEC TLAKA	NASUT PAS ZEMLJUŠČA	PEVKA BOTO	PRIPRAVA ZA PEKO NAD ŽERJAVICO			
							OBLASTNIK											
PREDELOVANJE																		
TROBLO KORNET										KRMNICA, VIŠJI ZADNJI DEL LADJE								
MOČEN PAS										PLAZILEC					ZAMISEL	ČLOVEK IZ ISTEGA KRAJA		
								SESALEC, KI LETA										
								TINE ROZANC										
STROKOVNA RAZPRAVA									PAMELA (KRAJŠE)					SOLMIZACUSKI ZLOG				
									SRB. GLAS. SKUPINA					BREZBRŽNOST				
GENIJ, PAMETEN ČLOVEK									ZADNJICA			JUNAK ENEIDE						
									OGRAJA IZ GRMOV			GRŠKI LJUDSKI PEVEC						
OKOREN, NERODEN ČLOVEK									DRISKA									
									KDOR KAJ CEPI									
ORGANSKO VEČANJE													ROŽA V ŽITU					
													AMERŠKI KITARIST (STEVE)					
MESTO V EPIRU, GRČUA							SLIVNIŠKI POGLEDI	TANČICA, PAJČOLAN			GLAVNI ŠTEVNIK					MERA ČISTINE ZLATA	VELIK KOS POHISTVA	
										BLIŽNJI STANOVALEC								
EGIPČANSKI SVETIBIK											SLOVENSKI PESNIK (ANDREJ)							
											BABICA							
GRŠKA ČRKA									PAS PRI KIMONU					AMERICU				
									REKA NA PELOPONEZU					ATA				
LETALSKI PROPELER													ANG. PEVKA (RITA)					
													IVAN TAVČAR					
NIZKI FIŽOL SPISANIMI ZRNI, PREPELČAR																		
KISLOST KEMIČNIH SNOVI																		

Rešitev prejšnje križanke (vodoravni): OBSOJENEČ, DARDANELE, PEČE, OLAV, MUZEJ KRASA, AS, KALO, TR, DŽAKARTA, OGRIN, REZALO, HLEV, ONA, ALOR, GORILNIK, KORACAJ, MF, RASA, EDITA, SOFIST, IS, TLA, VISKI, RJ, ŠIŠKAR, INTER, ATI, CIANKALIJ, AKUTAGAVA. Težje besede: ACIDITETA, ALOST, EVORA, SEKSTA.

V septembru ...

Brezplačen vpis

Prvošolci 2022/2023 vabljeni k brezplačnemu vpisu. Ob vpisu vas čaka darilo z logotipom KJUC.
 ✪ KJUC z enotami

Vpis novih članov

Karate klub Cerknica vabi k vpisu nove člane. Treninje se začnejo že septembra in bodo potekali ob ponedeljkih in sredah pod vodstvom Matica Jadriča (040 737 899) ter ob torkih in četrkih pod vodstvom Andreja Trontlja (041 754 726). Vse ostale informacije: karateklub.cerknica@gmail.com.

Baletno društvo Postojna vabi k vpisu vadbe klasičnega baleta v dvorani gasilskega doma v Cerknici. Vpis bo potekal vsako sredo v mesecu septembru od 16.30 do 17.00. Dodatne informacije: 040 223 069, baletnodrustvo.postojna@gmail.com.

Z žabico v knjižnico

Za otroke do 15. leta. Ob izposoji s svojo člansko izkaznico dobite nalepko. Za sedem zbranih nalepk prejmete darilo. ✪ KJUC z enotami

Literarna uganka

Mesečna uganka za učence do 9. razreda ✪ KJUC z enotami

Uganka za modrijančke

Mesečna uganka za predšolske otroke in učence do 3. razreda ✪ KJUC z enotami

Bralni požiralniki

Bralna značka za mlade in odrasle. Do 3. decembra 2023. ✪ KJUC

Četrtek, 7. september

Predstavitel predloga za novi grb Občine Cerknica

Predavanje pobudnikov predloga Roberta Kužnika in Marijana R. Lobode
 18.00 ✪ in ✪ KJUC

Petek, 8. september

Krpanov dan

Odprtje regijske likovne razstave JSKD OI Cerknica Polnost praznine in raznolik kulturni program, ki vključuje tudi projekcijo filma in koncert. 17.00–21.00 ✪ in ✪ Galerija Krpan in JSKD OI Cerknica

Barbie

Film, fantastijska komedija
 18.00 ✪ in ✪ KD Cerknica

Zvok svobode

Film, akcijska biografska drama
 20.00 ✪ in ✪ KD Cerknica

Državno tekmovanje oračev

11.30 ✪ V bližini Prestranka (Štivalske njive in Brišče 1)
 ✪ Zavod za tehnično kulturo Slovenije

Sobota, 9. september

Znamenitosti Rakovškega

Ogledni pohod
 Pot je dolga 9 km. Pohod bo vodil vodnik Mitja Fajdiga. Udeležba je brezplačna. Ob dežju pohod odpade.
 10.00 ✪ Pred železniško postajo na Rakeku ✪ TD Rakek

Državno tekmovanje dijakov in študentov biotehniških šol v oranju ledine

10.00 ✪ V bližini Prestranka (Štivalske njive in Brišče 1) ✪ Zavod za tehnično kulturo Slovenije

Preprosto super

Art film, animirana pustolovščina
 18.00 ✪ in ✪ KD Cerknica

Moja obilna grška poroka 3

Film, romantična komedija
 20.00 ✪ in ✪ KD Cerknica

Nedelja, 10. september

Ninja želve: Mutantska ujma

Film, animirana pustolovščina
 18.00 ✪ in ✪ KD Cerknica

Saint Omer

Art film, drama
 20.00 ✪ in ✪ KD Cerknica

Torek, 12. september

Pravljica urica z ustvarjalno delavnico

Za otroke od četrtega leta dalje. Obvezne predhodne prijave na tel. 01 709 10 78 (Cerknica) ali 01 705 14 81 (Rakek). 17.00 ✪ Knjižnica Rakek ✪ KJUC

Po soncu

Art film, drama
 20.00 ✪ in ✪ KD Cerknica

Sreda, 13. september

Pravljica urica z ustvarjalno delavnico

Za otroke od četrtega leta dalje. Obvezne predhodne prijave na tel. 01 709 10 78 (Cerknica) ali 01 705 14 81 (Rakek). 17.00 ✪ Knjižnica Rakek ✪ KJUC

Četrtek, 14. september

Laž o artozoi

Brezplačno predavanje Mojce Zelenko 17.00 ✪ in ✪ VGC Cerknica (Čabranska 9)

»Prvih 20 let«

Odprtje razstave izdelkov članic klekljarske sekcije KD Rak Rakek
 Oglede do 6. oktobra 2023 v času urnika rakovške knjižnice 19.00 ✪ Knjižnica Rakek ✪ KJUC in KD Rak Rakek

Pretekla življenja

Art film, romantična drama
 20.00 ✪ in ✪ KD Cerknica

Petek, 15. september

Ninja želve: Mutantska ujma

Film, animirana pustolovščina
 18.00 ✪ in ✪ KD Cerknica

Flint & Ema

Premiera kratkega filma in pogovor z ustvarjalcem Mitjem Mančkom
 20.00 ✪ KD Cerknica
 JSKD OI Cerknica in KD Cerknica

Sobota, 16. september

Vrabček Richard 2

Art film, animirana pustolovščina
 18.00 ✪ in ✪ KD Cerknica

Smrt v Benetkah

Film, drama
 20.00 ✪ in ✪ KD Cerknica

Nedelja, 17. september

Preprosto super

Art film, animirana pustolovščina
 18.00 ✪ in ✪ KD Cerknica

Najsrečnejši človek na svetu

Art film, drama
 20.00 ✪ in ✪ KD Cerknica

Ponedeljek, 18. september

»Za mir bom govoril, svobodo, ljubezen.«

Spominska slovesnost ob 80. obletnici požiga Cerknice
 Ob slabem vremenu bo prireditve v KD Cerknica.
 19.30 ✪ Pri lipi na Taboru, Cerknica
 Združenje borcev za vrednote NOB Cerknica, StareSlike, Občina Cerknica

Torek, 19. september

Kako otroke navdušiti za branje

Brezplačno predavanje Boštjana Gorenca - Pižame
 17.00 ✪ OŠ Cerknica
 VGC Cerknica in OŠ Cerknica

Asteroid City

Art film, komedija
 20.00 ✪ in ✪ KD Cerknica

Četrtek, 21. september

Zvok svobode

Film, akcijska biografska drama
 20.00 ✪ in ✪ KD Cerknica

Petek, 22. september

Pestian in trije smrčketirji

Art film, animirana pustolovščina
 18.00 ✪ in ✪ KD Cerknica

Oppenheimer

Art film, zgodovinska drama
 20.00 ✪ in ✪ KD Cerknica

Sobota, 23. september

NA DI DA DŌ

Pravljične pesmi, glasba, ples iz Rezije ob 50. obletnici prvega izida Zverinic
 18.00 ✪ Kulturni dom ✪ Pajm, Hiša izročila, Kulturni dom

Zverinice iz Rezije

Odprtje likovne razstave študentov ALUO Ljubljana 19.30 ✪ Galerija Krpan ✪ Pajm, Hiša izročila, Galerija Krpan

Nedelja, 24. september

Vrabček Richard 2

Art film, animirana pustolovščina
 18.00 ✪ in ✪ KD Cerknica

Moja obilna grška poroka 3

Film, romantična komedija
 20.00 ✪ in ✪ KD Cerknica

Ponedeljek, 25. september

Pater Karel Gržan – Modrosti preteklosti za dobrobit sedanosti

Predavanje 18.00 ✪ in ✪ KJUC

Torek, 26. september

Najsrečnejši človek na svetu

Art film, drama
 20.00 ✪ in ✪ KD Cerknica

Sreda, 27. september

Kvačkajmo skupaj

Uvodni sestanek
 17.00 ✪ Čabranska 9, Cerknica
 JSKD OI Cerknica

Četrtek, 28. september

Smrt v Benetkah

Film, drama
 20.00 ✪ in ✪ KD Cerknica

Petek, 29. september

Izdelovanje dreva

Projekcija in predaja filma javnim ustanovam
 18.00 ✪ KD Cerknica ✪ Pajm, Hiša izročila, KD Cerknica, Občina Cerknica

Sobota, 30. september

Koncert slovenskih srednjeveških ljudskih balad z Ljubo Jenč in Erazmom Izidorjem Grafenauerjem

19.30 ✪ Cerkev pri Sveti Trojici, Bloke ✪ Pajm, JSKD OI Cerknica, Župnija Bloke, DP Martin Krpan

HELP! A Beatles Tribute

Koncert
 20.00 ✪ in ✪ KD Cerknica

Do 10. septembra

Poletavci – poletni bralci

Pol ure branja na dan prežene dolgega stran; za solarje od 7. do 12. leta.

Najpoletavci 2022

Tri prebrane knjige; za solarje od 13. do 16. leta
 10. septembra ✪ KJUC z enotami ✪ KJUC v sodelovanju z Mestno knjižnico Ljubljana

Do 22. septembra

Predlog za novi grb Občine Cerknica

Razstava
 V času urnika cerkniške knjižnice ✪ in ✪ KJUC

23. september–10. oktober

Zverinice iz Rezije

Likovna razstava študentov ALUO Ljubljana
 V času urnika Galerija Krpan ✪ Galerija Krpan ✪ Pajm, Hiša izročila, Galerija Krpan

Do 30. septembra

V objemu zvoka in slike 2023

Razstava del likovnega natečaja za osnovnošolce
 V času urnika rakovške knjižnice ✪ Knjižnica Rakek ✪ KJUC in JSKD OI Cerknica

Razstava gospodinjskih predmetov članic Društva Klasje Cerknica

V času urnika cerkniške knjižnice ✪ in ✪ KJUC

V oktobru ...

Četrtek, 5. oktober

Pravilno ravnanje v prometu

Brezplačno predavanje
 Predhodne prijave, Miloš Tomšič (milos.tomsic@gmail.com, 041 696 941) 17.00 ✪ KJUC ✪ AMD Cerknica

Do 6. oktobra

»Prvih 20 let«

Razstava izdelkov članic klekljarske sekcije KD Rak Rakek
 V času urnika rakovške knjižnice ✪ Knjižnica Rakek ✪ KJUC in KD Rak Rakek

Do 7. oktobra

Darja Zgonec – razstava unikatnih kvačkanih punč

V času urnika cerkniške knjižnice ✪ in ✪ KJUC

LEGENDA:

- 1 Informacije
- 2 Kdaj
- 3 Kje
- 4 Organizator

PRIČNEMO V PONEDELJEK 4. SEPTEMBRA

Ponedeljek	Torek	Sreda	Četrtek	Petek	Sobota	Nedelja
16.00 - 16.45 PLESNI VRTEC 1 3, 4 let	16.00 - 17.30 HIP HOP PIONIRJI tekmaovalna skupina 8 - 12 let	15.30 - 17.00 HIP HOP PIONIRJI začetna skupina (pričetek v oktobru)	16.00 - 17.30 HIP HOP PIONIRJI tekmaovalna skupina 8 - 12 let	15.30 - 17.00 HIP HOP PIONIRJI začetna skupina (pričetek v oktobru)	* tematske rajstnodnevne zabave *	* tematske rajstnodnevne zabave *
17.00 - 17.45 PLESNI VRTEC 2 4, 5 let	17.30 - 18.30 POP MIX 6 - 7 let	17.00 - 18.00 PRAVLJIČNA TELOVADBA 5 - 8 let NOVO !!!	17.30 - 18.30 POP MIX 6 - 7 let	* tematske rajstnodnevne zabave *	* tematske rajstnodnevne zabave *	* tematske rajstnodnevne zabave *
	18.30 - 20.00 HIP HOP MLADINCI tekmaovalna skupina 13 let +	18.00 - 19.30 HATHA JOGA	18.30 - 20.00 HIP HOP MLADINCI tekmaovalna skupina 13 let +		* tematske rajstnodnevne zabave *	18.00 - 19.30 DRUŽABNI PLESI začetna skupina
19.30 - 20.30 ZUMBA	20.00 - 21.00 SOLO LATINO NOVO !!!	19.30 - 20.30 ZUMBA				19.30 - 21.00 DRUŽABNI PLESI nadaljevalna skupina

SOLO LATINO
pričnemo v torek
3. 10. 2023

NOVO

**PRAVLJIČNA
TELOVADBA**
pričnemo v sredo
6. 9. 2023

NOVO

**TEMATSKE
ROJSTNODNEVNE
ZABAVE**

petek, sobota
in nedelja

**HIP HOP
ZAČETNA SKUPINA**
zbiramo prijave,
pričnemo v
OKTOBRU

**DRUŽABNI PLESI
za odrasle**
pričnemo v nedeljo
1. 10. 2023

DVORANA POD NLB V CERKNICI
www.evora.si | info@evora.si | 041 218 212

Vpisi potekajo celo šolsko leto. V kolikor se za vpis ne odločite, je prva vaja brezplačna.